

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtik in velja s pošilnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge Evropejske dežele 8 K. Kdor hoče sam po njej, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Učije „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala namazila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettista 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so pošiljane proste.

Slovenci in Čehi.

Hrvatsko-slovenski in češki poslanci postopajo že dalje časa na Dunaju popolnoma dogovorno in složno. Združila jih je nevarnost za njihovo v avstrijski ustavi zajamčene narodne pravice. Njihovo števílo znaša nad 150 mož, torej skoro ravno toliko kakor število nemških meščanskih poslancev.

Zadnji teden so se zopet vršila posvetovanja poslancev na Dunaju. Najprej so se posvetovali hrvatsko-slovenski poslanci za se in češki poslanci za se, potem pa oboji skupaj. O posvetovanju so izdali to izjavo:

Dne 26. in 27. aprila sta imela predsedstvo in parlamenarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba na Dunaju svoje seje, v katerih sta razpravljala o zunanjem in notranjem političnem položaju.

Cesarjeva prizadevanja za mir je klub s hvaležnostjo pozdravil.

Napovedano sklicanje državnega zbora je klub vzela na znanje in izrazil ob enem enodušno prepričanje, da poslanska zbornica, ki tri leta ni bila sklicana, ne more prevzeti odgovornosti za dosedanje odredbe glede na vprašanja prehrane.

Ugotovilo se je, da dosedanje stališče vlade v narodnopolitičnih vprašanjih nasprotuje avstrijski državni misli. Ravno iz ozirov na prave interese države treba kar najodločnejše odkloniti, da bi se enostranske strankarske zahteve, ki so v nasprotju z narodno ravnopravnostjo, proglašale za državno potrebo. Nasprotno pa bodo našle resnične državne potrebe v zastopnikih hrvatsko-slovenskega naroda vedno najtoplejše pospeševalce.

Nato ste se sešli parlamentarni komisiji Hrvatsko-slovenskega kluba in Češkega svaza k skupnem posvetu, v katerem so ugotovili popolno enodušnost v presojanju političnega položaja.

Državni zbor sklican.

Cesar je sklical državni zbor za 30. maja. Sedaj pride tudi ljudstvo po svojih zastopnikih do besede. Dolga tri leta je moralo molčati, tiho gledati vse, kar se je okoli njega godilo, nihče ga ni vprašal za njegove želje in njegovo mnenje. Poslanci so bili brez moči in vpliva. Njihovo posredovanje marsikje ni bilo več dobrodošlo, po nekod jim je bil zabranjen celo vsak dostop. Kaj je ljudstvo vse prestalo, na Slovenskem Štajerskem posebno od začetka vojske, to nam ostane vsem, ki smo bili priča njegovega trpljenja, nepozabno do zadnjega zdihljaja.

Glavna in prva želja, ki jo bodo morali naši poslanci v imenu slovenskega ljudstva tolmačiti na Dunaju, je mir. Dovolj krvi je teklo, kupa trpljenja in bridkosti je polna. Delo za mir bo poslanecem tem lažje, ker se je haš mladi cesar sam postavil na čelo mirovnega gibanja v Avstriji. Svojim narodom hoče dati mir, to je njegova najvišja želja, in da jo izpolni, ne opusti nobenega koraka. Ljudstva s hvaležnostjo gledajo na mladega vladarja in dolžnost poslancev bo, da ga v njegovem prizadevanju podpirajo brezpogojno. Gorje onim, ki bi v sedanjih razmerah še hoteli preprečiti uspeh cesarjevega delovanja in iz katerihkoli ozirov spletkarili za nadaljevanje vojske!

Druga velika naloga bo, da posvetijo poslanci z gorečo bakljo v vse kote sedanjega gospodarskega življenja. Kako se je ravnalo z živežem, kako se ga hranilo in razdeljevalo. Kdo je smel trgovati s pridelki in s kakim dobičkom; zakaj so se nastavliali za pridelke trpečih kmetov najvišje cene, za pridelke industrialcev pa ne. Kar je bilo v tem oziru napačnega, se mora popraviti in spraviti v pravi tir, kar se še da predrugačiti, se bo moralo predrugačiti.

Tretja velika naloga državnega zbora bo, da uglaadi vsem stanovom pot v mirne čase. To bo najtežavnejša naloga. Vsi vemo, da nas vojska ne stane samo potokov človeške krvi in človeških solz, am-

pak tudi ogromno denarja. Dolgovi se bodo morali poplačati. Kar se je v tem oziru že ukrenilo, se je v veliki meri zgodilo na račun majhnih davkoplačevalcev. Poslancev naloga bo, držati svojo zaščitno roko nad žepom majhnih davkoplačevalcev ter skrbeti za pravično razdelitev vojskinih bremen, ki nam ostanejo še po vojski.

Vedno bodo morali državni poslanci imeti tudi pred očmi, da so poklicani varuhi avstrijske državnosti. Ta zahteva, da se čutijo vsi narodi v Avstriji srečne in zadovoljne, kajti srečni narodi, srečna Avstrija. Sovražnik državne misli je, kdor hoče en narod povzdigniti nad drugega, enemu pripoznati več pravic kakor drugemu. Vsi enako trpimo, za to moramo tudi vsi enako uživati. Ves narodnostni boj, ves notranji nemir izvira le iz tega, ker se tu in tam greši proti enakopravnosti vseh narodov v Avstriji.

Dela v državnem zboru bo torej dovolj. Bog ga blagoslovi!

Ljudstvo naprej!

Naš mladi cesar je zopet storil nekaj, kar bo njegovo priljubljenost med narodi samo pomnožilo. Sedanja ogrska vlada se je med vojsko čudno dosledno upirala zahtevi opozicije, naj se vendar razširi volilna pravica za državni zbor. Vlada se je vedno bala, da bi razširjenje volilne pravice na široke ljudske množice moglo škodovati političnemu vplivu Madžarov in posebno madžarskih mogotcev.

Sedaj pa je govoril cesar Karel odločilno besedo. Dne 29. aprila je poslal madžarskemu ministrskemu predsedniku Tiszi pismo, v katerem pravi, da je, odkar je začel vladati, vedno iskal neposrednega stika z ogrskimi vodilnimi osebami. Vsled vtisov, ki jih je dobil, naroča vladi: Pozivljem vlado, da vodi naprej državne posle in mi takoj predloži primerne predloge, iz katerih bo razvidno moje hvaležno priznanje za občeudovanja vredne napore in za domoljubno zadržanje narodovo v usodepolnih dneh svetovne vojske. To se naj zgodi, da se v velikem naertu osnujejo narodnogospodarske naprave,

stegnih. Moštvo se je meni tedaj še nerazumljivo in škodoželjno muzalo in posmihalo. V selo iz spomina padlega imena smo že dospeli zgodaj popoldne. Me ne je ta dan tako ščipalo, me grizlo in mi gomazelo po životu, da po dohodu v vas nisem mogel več vzdržati. Vsa koža me je skelela od čohanja in krempljanja.

Skril sem se za gosto jelšje ob reki in začel prav temeljit komisijon. Peklenska kuga! Že koj prvi pogled na notrajno plat srajce me je poučil, da sem ušiv kot potepen, zanikern berač. Tresel sem se gnusa in studa pri pogledu na mravišče golazni, o kateri sem doslej le čital in slišal, a je še nikdar nisem videl in občutil. Velike so bile te galiske uši, da bi jih bil lahko pobijal s cepcem. Če te ujedajo bolhe, strešeš srajco, pa prepodiš vsiljivce. A jaz sem lomastil s srajco po drevesih, vendar niti jedna uš ni odfrknila v grmovje. Gabilo se mi je tedaj še tako, da se jih ne bi bil lotil s prsti za nobeno nagrado ne. Vpiti in klicati sem začel v obupnosti, kakor bi me drl na meh, svojega slugo Lojza.

Mož se mi je v obraz režal, ko je zagledal mojo srajco v grmovju in menil:

„O, saj jih imamo že precej časa vsi od infanterista do obersta. Vam vsem pri štabu so jih podtaknili vojaški nalašč, ker jih je stari ošteval pri defiliranju.“

Lojz je še pripomnil, da mi donese drugo perilo, da bom imel mir vsaj za eno noč. Skopal sem se tega dne pri dežju in pri treh stopinjah nad ničlo v reki San ter se preoblekel.

Drugi dan sem našel in zajel še večjo ušivo zalego nego prvič. Dokaz, da celo uši prija in ugaja snaga. Božja kaštiga!

Oberst je gledal neverjetno in prestrašeno, ko sem mu pri mizi zaupal vzrok dnevene in posebno po-

LISTER.

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Hvala Bogu, da je zatonilo pogubno in blatno štirinajsto leto te grozne vojne, ker dandanes so one žalostne razmere iz prvih časov izključene in nemogoče. Trdim pa tudi lahko in z mirno vestjo, da vojakom, ki stoje danes v strelskih jarkih, se še niti ne sanja, koliko da smo pretrpeli mi prvo leto. Te prestane težave, napore in pohode brez konca in kraja je lahko zmagal le cvet avstrijskega vojaštva; to je bilo naše aktivno moštvo in prvi rezervisti. Prepričan in uveril sem se tedaj, da je prenesel naš vojak v začetku več nego žival. Konji so cepali, a človek se je vlekel pokorno-udano naprej, kakor se mu je zapovedalo. Svetovna zgodovina bo primorana priznati, da so bili prvi avstrijski bojevniki v bojih, na potu in v naporih junaki in udani trpiniki, kakoršnih ne dobimo nikjer na svetu.

Tako nezasluženo šibani od neizkušnosti in naravnih sil, smo se pomikali nazaj skoro noč in dan. Nočevali smo vsako noč kje drugje.

Saj posamezni pohodi bi že ne bili tako neznožno dolgi, dosegli bi bili gotovo vselej odkazano nočišče pred nočjo, da bi ne bili stali in čakali na čisti. Tako smo pa najzadnejši del noči, prepolni, prebili stoje v blatu. Zjutraj je bilo treba zopet zgodaj na noge. Obleka se ni utegnila posušiti, to je vplivalo silno neugodno in škodljivo na zdravje. Ljudje so boleli na želodcu in črevesnem prehladu. Vasi in bajt, kjer smo se ustavljali, ne bodem

natančneje popisoval. Saj gališko selo je vedno kot drugo, umazano in čifutsko je prav vsako. Koliko da je vredno vedno pomivanje, pranje in snajenje našega slovenskega ženstva, sem spoznal še le v Galiciji. Tukaj je ženski spol len in zanikaren radi tega sta pa tudi snaga in hišni red pod ničlo. Nemarnosti gališkega ženskega spola se imamo zahvaliti za mučno vojno šibo, za — uši! Te neprestano grizeči golazni, ki trpinči naše vojaštvo že skoro 3 leta, je tekla zibelka v zanemarjenih galiških nizkih bajtah.

Bila je tedaj v začetku kaj nepotrebna navedba: Vsako jutro pred odhodom iz nočišča se je vršilo od moštva na dno pekla ukletu defiliranje. Polkovnik se je na konju postavil ob cesto. Mimo njega je morala stopati trdih, odmevajočih korakov in kakor večja zvrst postav stotnija za stotnijo. Moško stopajoče in kot kolec ravne je oberst hvalil, sklonjene, čohajoče se in zdehaajoče vsled kratkega spanja pa je zmerjal in karal. Oberstov jutrajni ukor je stotnik pri oddihih med potom iz jeze v strogosti in kezni podvojil ter potrojil. Nobeden častnik pač ni mogel razumeti, zakaj se moštvo pri nad vse sveto zapovedanim „Habt acht!“ očohava in drgne za vratom, po prsih in stegnih. Jaz si nisem mogel sam razlagati te nemirnosti, a čul sem večkrat, kako je kateri siknil karajočemu častniku v hrbet:

„Proketo, ko bi tebe tako ščipalo in srbelo, bi se tudi očohaval pred samim generalom!“

Vsi smo se konečno zjediniili in menili: te vojaške kretnje so posledica premočene obleke in mazanega perila. Pa kmalu smo se v tem mnenju boljše izšolali in zbrihtali.

Bližali smo se reki San. Tedaj je že pa skoro vsak častnik segal s prsti za vrat in horsal si po

in da se razširi volilna pravica v meri, ki odgovarja sedanjemu velikemu času in doprinešenim ljudskim žrtvam ter se ozira na življenjske državne pogoje.

Cesar, ki tako blago in pravično misli, nam je jamstvo za mogočen razvoj tudi v našem ustavnem življenju. In pri nas se je marsikaj spremembe potrebno. V gosposki zbornici niso vsi stanovi in vsi narodi svojemu številu in pomenu primerno zastopani. Kmeti in delavski stan nimata nobenega zastopnika, naš slovenski narod trenutno tudi nobenega. Poslanska zbornica je še v tem oziru vedno nepravilno sestavljena, ker imajo nekateri narodi več zastopnikov, kakor jim gre po enaki volilni pravici z ozirom na druge narode. Deželni zbori še imajo vedno zastopstvo, ki sloni na predpravicah nekaterih stanov. Tudi okrajni zastopi nimajo širjega volilnega reda, istotako občinski zastopi ne.

Vsa znamenja kažejo, da pride ljudstvo pod sedanjim velikodušnim cesarjem v polni meri do svojih zaželenih pravic.

Mirovno gibanje.

Mirovna misel kljub vsem navidezno nasprotnim pojavom napreduje. Pri tem nas tudi ne sme motiti dejstvo, da se vedno nove države pridružujejo že vojskujočim državam. Njim je pač mnogo na tem, da so pri mirovnih pogajanjih tudi zraven.

Ko se je začela ruska revolucija, ni bilo izkjučeno, da bo Rusija sklenila z nami posebej mir. Mislili smo, da bo potrebovala miru na zunaj, da se lahko uredi na znotraj. Toda kakor se vidi, je bila ruska revolucija boljše organizirana, kakor se je splošno sodilo. Četudi vse ne gre gladko, vendar do novih notranjih nemirov še ni prišlo. Četverosporazum je imel na Ruskem pač lažje delo kakor pa mi. Njemu je bil prost dostop. Agitatorji, časniki in tiskar so delali zanj neovirano na ruskih tleh, mi smo mogli vplivati le oddaleč.

Kljub temu pa mirovna misel na Ruskem ni upala. Pač se voditelji izrekajo sedaj proti posebej miru in za nadaljevanje vojske, toda za splošen mir bi bili takoj, kajti ruska odporna sila je vsled velikanskega revolucionarnega pretresa vendar le veliko trpela na frontah in v zaledju. Za to lahko rečemo, Rusija je pač za mir, a samo za splošen mir, ker upa pri splošnih mirovnih pogajanjih doseči boljše uspehe, kakor pri posebej miru. Notranje razmere pa, še ravno so razrahljane, še vendar niso tako nevarne, da bi bila že danes prisiljena za posebej mir.

Socialdemokrati bodo ta mesec imeli v Stockholmu mirovni shod, na katerega bodo prišli socialistični zastopniki iz vseh vojskujočih se držav. Ta shod je tako zamišljen, kakor mednarodni katoliški shod v Curihu meseca februarja letošnjega leta. Namen njegov je, da poglobi mirovno misel v vojskujočih se državah. Sicer se četverosporazumovi socialisti nekoliko kujejo, toda na vse zadnje bo shod, če pride na njem tudi do besednih spopadov, vendar nova vspodbuda državam, da ustavijo nesrečno vojko.

nočne srbečice. V toliko pa je vplivalo to odkritje na obersta, da odslej ni zmerjal nobenega prostaka več, če bi se bil pri defiliranju drgnil tudi z vsemi štirimi.

Nemarno golazen smo pasli od tedaj vsi z neznanimi presledki do sredine leta 1915. Vseh mogočih zdravil, strašil in še babjega praznoverja smo se oklepali, da bi prepočili krvoloke, a bilo je vse zastonj. Najbolje zoper uši je pač smrtna kazen s pomočjo obeh palcev na rokah. Kolikor jih pobiješ v prostem času, toliko manj te jih ugrizava in izsesava v noči. Temu na prvi pogled tako želodec obračunjujemo poslu so se privadili sčasom vsi. V vsakem prostem času je tolkel uši prostak in oberst. Jezdeci so polagali svoje perilo pod sedlo, da se je napilo konjskega potu. Konjski pot smrdi ušem, pred tem resnično ubežijo.

Kaj jednostavno in priprosto sredstvo, da se človek pri pobijanju preveč ne zmuči, je ogenj. Vojsaki so navadno zanetili mogočen plamen. Ob straneh so zabili rogovile in jih zvezali s povprečnimi kolci. Na ta podstav so položili perilo in posedli okrog ognja. Vročina in dim omamita uš, da se spuсти iz perila v ogenj ter razpoči v žrjavici, ako je dobre reje, s slisnim puhom kot šrapnel. Moštvo je pri tem razpokavanju od vročine onemoglo in opečenih uši uživalo veliko smeha in zabave.

Vzrok, da nas je mrcvaril v prvih mesecih ta mrčes noč in dan, je tibal v tem, ker smo bili danes tu, jutri tam. Vedno na potu, v naporih in v bojih. Nikdo ni utegnil se preobleči ter očediti. Če je tudi eden premenil perilo, sosed, s katerim je v noči poživljal, pa ne, zjednačili so se krvososi k vsakemu na polovico.

Največja ušja brezobzirnost je ta, da koplje in ugrizava ta grdoča v noči in še vojaka, ki je zelo

Sedaj imamo mesec maj, ki je posvečen Kraljici miru. Veliko govorimo o miru, toda molimo zanj mnogo manj kakor v začetku vojske. Meseca majnika lahko popravimo, kar smo v zadnjem času zamudili.

Več prosa.

Ravnatelj g. Rohrman piše v dobrourejevanih „Dolenjskih Novicah“:

„Med rastline, ki so postale v sedanjem času večjega pomena, spada tudi prosa.

V prejšnjih časih, dokler niso bili ljudje vajeni na riž, se je sejalo po naših krajih sploh veliko več prosa. Pozneje je pa riž izpodrival prosa, tako, da se je v zadnjem času sejalo sploh manj prosa. A danes je pa prosa zopet na višku in vredno, da ga bolj pridelujemo.

Prosa se ne odlikuje samo s svojo bogato rodovitnostjo in s svojim tečnim zrnjem, ki je danes najboljši nadomestek za riž, ampak tudi z raznimi lastnostmi, ki se zelo prilegajo našim potrebam, in ki hodijo danes bolj v poštev, kakor le kdaj poprej.

Pri prosu je danes najbolj povdarjati, da je ta rastlina malotrebna, da ne zahteva ne močno gnojenje in ne močnega dela. Vedeti moramo, da se ne da o rastline, zlasti prstine in okopavine, ki se danes močno priporočajo, poljubno razširjati, da smo pri teh rastlinah odvisni od gnoja in da nam danes obojega manjka.

Pa tudi v drugih ozirih je prosa dobro došla rastlina, ker jo sejemo najbolj pozno, tako, da jo je mogoče spraviti na tisto njivo še kot drugi pridelek. Pri nas se seje prosa z najboljšim vspehom po rdeči detelji ali pa po kaki drugi zgodnji krmski rastlini, kakor n. pr. zeleni rži.

Če je šla letos kje zimska strn po zlu (je slabo prezimila), tudi nimamo za take prostore dosti boljših rastlin, kakor je prosa, tako, da je prav, če se vsaj en del takih prostorov poseje s prosom.

Ob letošnji pozni in dozraj za delo skrajno neugodni spomladi nam pri prosu tudi to ugaja, da pride njegova setev nazadnje na vrsto, namreč koncem meseca maja in junija, ko se že zvrste vsa druga spomladna dela in se ni več bati nobene zamude zaradi nedostajanja delavnih moči.

Potrebno seme se bo dalo tudi še dobiti, ker ga je sploh malo treba. Za en oral zadostuje namreč 18 do 20 litrov semena.

In če nazadnje še to vpoštevamo, da daje prosa slamo, ki je prvovrstna in večkrat boljše, kakor slabo spravljeno seno, moramo priti do zaključka, da daje danes prosa v resnici pridelek, ki je vreden vsega vpoštevavanja in ki zasluži, da ga pospešujemo in po možnosti povzdignemo.

Dostavljamo, da se naj slovenskoštajerski kmetje za semensko prosa in tudi za ajdo takoj obrnejo do okrajnih žetvenih komisarjev, ki jih navajamo na drugem mestu!

Naše žrtve za domovino.

Pretrsljiva in nepričakovana žalostna novica je zadela Zamudovo hišo iz Stanetinec pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Oče in gospodar je nagle smrti zapustil to nemirno in solzno dolino. Bil je

najljubši in najdražji zaklad Zamudove hiše. V najlepši dobi 52 let je moral darovati svoje življenje na oltar domovine. Nahajal se je v rezervni bolnišnici v Reki, kjer je dne 8. januarja umrl. Bilo je 11 mesecev, odkar se je za vedno poslovil od doma. Kakor da bi bil slutil svojo smrt, je še pred dnevi pismeno opozarjal otroka, naj pridno zahaja v šolo. Rajnega Karela je vse rado imelo.

Dne 2. aprila je na soški fronti ponesrečil mlad mož, lončar Iv. Lašič iz Hranj. gov. o. pri Sv. Tomažu blizu Ormoža, oče sedmero otrok. Bil je cela tri leta na bojišču. Mož je veliko žrtvoval. Bil je marljiv delavec. Z visokega Javorčeka je burja navalila v njegovo kritje vode in kamenja s tako silo, da mu ni bilo mogoče uiti. Kako hrabro se je mož branil za dom in cesarja, priča njegov poveljnik, g. stotnik Vidic, kateri je za obupano družino med sobojevniki in s svojim lastnim prispevkom nabral čez 3000 K. Družina padlega se srčno zahvaljuje g. poveljniku in vsem darovalcem, kateri so ji v skrajni sili in v obupu priskočili na pomoč. Tudi narednik g. Mat. Vaupotič je veliko storil, da olajša gorje ubogim otrokom. Srčna mu hvala!

Naš prijatelj Vincenc Ferenčak nam piše iz bojišča: Dne 18. aprila t. l., ob pol 7. uri zvečer, je sovražnik streljal preko Soče v naše strelske jarke z granatami in šrapneli. Trije štajerski Slovenci so se pri tem smrtno ponesrečili. Dva sta kar v tistem trenutku bila mrtva, le ubogi desetnik Janez Višnar se je še mučil dva dni. Bil je od prve granate, katera je v skalo padla, zadet. Drobec skale je zadet Višnara v glavo; bil je takoj brez zavesti. Med nadaljnjim streljanjem sem ga spravil v ležišče in v noči smo ga spravili v poljsko bolnišnico na Čepovan. Tam je bil dne 20. aprila pokopan ravno pri farni cerkvi. Bil je zvest vojak in veren kristjan. Bil je tudi naročnik „Slov. Gospodarja.“

Od Sv. Benedikta v Slov. gor. nam poročajo: Svoje življenje je dal za domovino in cesarja dne 22. aprila mladenič Jožef Keuc iz Zjenjaka. Na južnem Tirolskem počiva tvoje mlado telo, prijatelj naš mladi; na bojiščih se joka jo za teboj 3 starejši bratje, doma pa sestre z očetom in materjo. Prosi v nebesih za svoje ljube in za milo domovino svojo!

Od Velike Nedelje se nam piše: Neizprosna smrt ima pri nas veliko žetev. Dne 13. aprila smo spremljali k zadnjemu počitku moža-črnovojnika Vincenca Munda iz Trgovišča. Rajni je bil že od začetka vojske poklican v vojaško službo, ter si je tam nakopal bolezni. Zadnji čas pa je bil za nekaj mesecev oproščen. Na svojem domu pri ženi in otrocih je, sprišen s sv. zakramenti, umrl. Bil je povsod spoštovan ter dober gospodar, ud gasilnega društva trgovskega skozi 22 let. — Dne 27. aprila pa smo položili v hladni grob mladeniča vojaka Henrika Cvetko, tudi iz Trgovišča. Bori se je 18 mesecev proti izdajalskemu Lahu. Dobil je 14 dni dopusta ter pri svojih starših, bratih in sestri nagle smrti umrl. Zadel ga je kap. Bil je tudi član Marijine družbe ter povsod zelo priljubljen mladenič. Spremili in nesli so ga na dom miru mladenič-vojaki, ki so ravno bili na dopustu, ter tudi v velikem številu Marijina družba. Do svidenja v nebeški domovini!

Vsem padlim slovenskim junakom naj bo ljubi Bog večni Plačnik!

potreben spanja kot riba vode. Bili smo pa tudi že vsled drgnjenja in nočnega praskanja do krvi razmesarjeni, celo telo je bila ena skeleča krasta.

Eno hvalevredno plat teh ogabnih trinogov pa sem vendarle dolžan omeniti: Gališka uš ne sili v lase na glavi.

Kakor hitro je prenehala premična vojna, in so se začeli pozicijski boji iz stalnih strelskih jarkov, se je omejila, celo ponehala doba krvavega ušjega kraljestva.

Zapisal sem te vrste o mrčesu še precej kratko in površno, a vendar morda za občutljivi, nežni spol še prenatanko in prerobato. Te razprave se ne sramujem in ne črtam, ker živimo v časih bridke in posurovele resnice, kateri se mora umakniti prisiljena in priučena občutljivost. Vprašanje o ušeh je vredno v vojaškem življenju resnega pomisleka; spada pa tudi v pomenukužno, varno zaledje, kjer se danes tudi ne šetamo med samimi z rožicami posutimi gredicami, ampak stopamo sklonjenih glav mimo bodečega vražjega strica in kopriv.

Uši smo se torej našli kot berači na blatnem in deževno mlakužastem umiku od Grodeka do Przemysla. Tedaj, ko smo se mi v septembru bližali trdnjavi Przemysl, so ravno napeljavali okrog utrdb brezštevilne žične ovire, zakopavali topove in izkopavali razne poljske, nove utrdb v okolici mesta. Przemysl že ima po naravi trdnjavske lego, ker leži v kotanji, ki jo obdajajo krog in krog večji in manjši griči. Utrdbe so precej daleč zunaj mesta, katero oklepajo in branijo v mogočnih, mnogobrojnih krogih. Za našega umika so ravno trebili po okolici gozdove in požigali krasne vasi v trdnjavski okolici, da bi ne služile sovražniku v kritje. Kaj žalosten prizor so nudili ti strašne mogočni plameni v krogu, ki se požirali tako lepa poslopja, katera je pozidala

žuljava roka v teku stoletij. V požganih vaseh so prizanesli le cerkvam. Gonili so tudi nepregledne črede govede v kritje trdnjave. Za utrjenimi griči in holmi so gradili obsežne lesene barake za obrambne čete.

Dve taki baraki so odkazali tudi nam v nočišče. Spali smo dobro in bili do trda uverjeni, da nas obdržijo v obrambo trdnjave. Oh, s kakim veseljem smo se oprijeli tega upa, ki nam je zagotavljal vsaj stalno streho in varnost pred dežjem.

Drugega jutra po dohodu sva se napotila s Franciom v mesto, da si kaj nakupiva in dobiva kaj boljšega za pod zob in po grlu. Przemysl je veliko, močno židovsko mesto, a precej snažno in na pogled prikupljivo. Mislim, da je že gledala v mirnih časih vojaška oblast na čednost in snago po ulicah. Židje bi ga bili iz prirojenega, lastnega nagiba gotovo okabljali z gnojem in nesnago. Jesti se je tedaj dobilo in pijače tudi, karkoli je kdo poželel.

Midva sva si nakupila tolikanj potrebnega perila in drugih reči. Nosil sem v kupljenem nahrbtniku in v rokah vse polno raznega blaga kot kraški tovarni osel. Saj tedaj se že ni nikdo spodifikal, če je tovoril tudi častnik na lastnem hrbtu.

Na trgu v bližini vojaškega kazina je precej visok, ograjen, kamenit steber s kipom Matere božje. Dotod sem privlekel svoj tovor na hrbtu in v rokah, dalje ni šlo, preveč je bilo za moje moči. Odložil sem pri kipu in Franci se je odpravil v mesto, da iztakne kakoga voznika, ki bi nama zapeljal za dober denar nakup do naše barake. Če me je kedaj namazal prijatelj s svoje obljube, tokrat me je potegnil za cele štiri ure. Lahko umljivo, da sem bil nevoljen in sem robantil stoječ tik nahrbtnika cele v jezi in togoti grozne štiri ure.

(Dalje prih.)

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču od časa do časa živahno artilerijsko delovanje in gibanje letalcev. Večjih infanterijskih podvzetij pa že dolga časa ni bilo. Na primorski fronti se vršijo pomembnejši boji v odseku pri Kostanjevici. Naši so tam 11. junijem dne 28. aprila iztrgali jarek, katerega so malo dni prej izgubili. Na južnem Tirolskem mestoma, posebno v odseku pri prelazu Tonale, hud artilerijski ogenj. Sicer pa je vojno delovanje radi nevarnosti snežnih plazov zelo omejeno.

Na ruski fronti od Dvinska na severu do rumunske meje na posameznih odsekih artilerijski ogenj. Infanterija pa miruje. Razpokoženje med ruskim vojaštvom je še prejšnjemu razdvojenosti. Del vojaštva je za mir, del pa za nadaljevanje vojske.

Na rumunskem bojišču se bodo menda v kratkem pričeli napadi rusko-rumunske armade. Četverospornost je poslal v južno Rusijo večje število angleških, francoskih in italijanskih častnikov, ki hočejo preustrojeno rumunsko armado voditi v Dobružo in ostalo rumunsko ravan. Naši so rodovitno rumunsko polje pridno obdelali ter se skrbno pripravljajo na sprejem Rusov in Rumunov.

Na francoskem bojišču je prišlo 28. apr. do treh bitke na 30 km široki fronti pri Arrasu. Tudi v tej bitki, ki se nadaljuje, se še do sedaj Angležem ni posrečilo predreti nemške bojne črte. — Angleško uradno poročilo pravi, da so Angleži v veli v mesecu aprilu 19.860 nemških vojakov, francosko uradno poročilo pa pravi, da so Francozi v veli v času od 16. do 28. aprila 20.780 nemških vojakov. Angleško-francoske izgube v tej ofenzivi so bile ogromne. Sodi se, da je sovražnik izgubil 150.000 vojakov. Vrhovno poveljstvo vseh sovražnih armad na francoskem bojišču bo baje prevzel francoski general Kastelnau, namesto doseďanjega vrhovnega poveljnika generala Nivelle. Iz gibanja čet se sklepa, da se Francozi v Šampanji pripravljajo na novo velikopotezno ofenzivo.

V Makedoniji so boji zopet nekoliko oživel. Dne 25. aprila je pri vasi Doldželi med Vardarjem in Dojranskim jezerom prišlo do krvave bitke. Dve angleški diviziji ste napadli bolgarske postojanke z veliko silo, a jih nista mogli predreti. Na bojišču je obležalo nad 800 mrtvih Angležev. Tudi ob Strumi in Črni steni se vršijo večji boji.

Na turških bojiščih severno od mesta Samara ob reki Tigris v Mezopotamiji večji spopadi med Turki in Angleži. — Na kavkaškem bojišču boji z manjšimi ruskimi oddelki, ki prodirajo v smer proti severni Mezopotamiji. — Na egiptovskem bojišču hudi artilerijski boji južno od mesta Gaza ob reki Vadi-Gaza. — Na ostalih turških bojiščih nobenih večjih dogodkov.

Razne politične vesti.

Nemške stranke iščejo kandidata za predsedniško mesto v poslanski zbornici, ker se dr. Sylvestar ne da več voliti. Z dr. Grobom, predsednikom Nationalverbanda, si ne upajo na dan, ker ga niti v lastnih krogih ne marajo. Koroški poslanec Dobernik bi bil nekaterim ljub, drugim tovarišem pa se zdi vendar le premočno zmogel. Imenuje se še dr. Dinghofer in dr. Stölzel. Najnovejši kandidat je 39letni dr. pl. Langenhan, ki je baje še najmanj odvisen na vse strani. Mož je namreč milijonar. Torej bi tudi poslanecem naj načelovali kapitalisti. Daleč smo že prišli!

Ne samo nemška ministra dr. Urban in dr. Baernreither, ampak tudi poljski minister dr. Bobrzinski se je dal potolažiti in vsi trije ostanejo še nadalje na ministrskih stoli. Ali je to poseben dobiček za Avstrijo, dvomimo, ker se gotovo niso dali potolažiti s praznimi besedami.

Za načelnika gosposkozborniške desnice, v kateri se nahajajo tudi naši škofje, je izvoljen grof Silva Taruka. Grof je dobrega katoliškega mišljenja, Slovanom prijazen ter prijatelj sedanjega ministrskega predsednika Klam-Martiniča.

Razmerje med avstrijskimi Poljaki in Nemci ni več posebno prijateljsko. Vsi bolj narodno čuteči Poljaki so dan za dnevom bolj nezadovoljni s sedanjo nemško politiko v Avstriji. Narodno čuteči Poljaki zahtevajo, da bi se naj poljski del Šlezije priključil Galiciji, radikalni Nemci pa celo zahtevajo odcepitev Biale in drugih zahodnogaljskih nemškomešanih gnezd od Galicije. Seveda je še vedno med Poljaki večina takih politikov, ki imajo preveliko srce za nemška stremjenja.

Ukrajinci ali Rusini v Galiciji in Bukovini so se odločno izjavili proti nameravani odcepitvi Galicije od Avstrije, ker bi bili tako na mlost ali nemlost izročni Poljakom, katere smatrajo za svoje najhujše narodne nasprotnike. Ministrski predsednik Klam-Martinič je Ukrajince obljubil, da bo edino državni zbor sklepal o odcepitvi Galicije in da bodo narodne pravice Ukrajincev zavarovane.

Koroški Nemci so se že opetovano izrekli za ustanovitev nemške višje trgovske šole za južnozahodne avstrijske dežele v Celovcu. Na ta način hočejo ustvariti nemštvu ob Adriji in ostalih južnih deželah trdna tla za trgovino, ki se bo razvila po vojski.

ki. Slovenci moramo vedno odločneje zahtevati, da nam vlada ustanovi slovensko višjo trgovsko šolo za dežele na našem jugu.

Hrvatski ban Skrllec je ustavil izhajanje lista „Hrvatska“, glasila frankovske stranke prava, ker je list pisal zadnji čas preveč strupeno zoper vse druge stranke na Hrvatskem in jim očital, da delajo naši državi sovražno politiko. Glasilo Starčevićeve stranke prava „Priatelj Naroda“ pravi, da je oblast ustavila list tudi pred vsem zato, ker vlada v naši državi sedaj novi duh, ki stremi za tem, da vse narode zadovolji in sprijatelji, a ne da se duhovi in narodi še bolj osovražijo. Frankovci nameravajo izdati nov list.

Avstrijska socialna demokracija je obhajala 1. maj s splošnim delopustom in velikimi zborovanji za mir. Govorniki so vsepovsod povdarjali, da je avstrijska socialna demokracija za takojšnjo mirovno pogajanja. Zanimivo je, da socialisti povdarjajo, da se naj mir sklene, ne da bi se priklonilo naši državi kaj po vojski podjarmljenih dežel. Enake „želje“ so izrekli nedavno tudi socialisti v Nemčiji.

Dosedanji avstrijski generalni oblastnik na Rusko-Poljskem v Lublinu, general Kuk, je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan Poljak general grof Septički, sorodnik nadškofa Septičkega, ki se sedaj vrača iz ruskega vjetništva.

Avstrija in Nemčija.

Dunajska „Information“ piše:

Ako ima Nemčija pomisleke, ali bi se izjavila, da popolnoma soglašajo z našim mirovnim stališčem, je na tem mimo drugih razlogov tudi bistveno krivo, da se še nahaja v krogih nemškega prebivalstva zelo silno protiangleško gibanje. Kajpada Nemčija s svojim molčanjem le občutno zadržuje splošno razjasnitev, ki bi pot do miru gotovo skrajšala. Tej resnici se tudi nepristopni nemški krogi dolgo ne bodo mogli odtegovati. Tudi tam mora zmagati misel, da se polnovreden, splošen in trajen svetovni mir da le doseči, ako se zbližata gospodarsko in prosvetno najmočnejši velesili Nemčija in Anglija, in še le ako se podata na to pot, se bo dal doseči pravi in resnični konec svetovnega boja. Dokler se bosta Anglija in Nemčija sovražili in ne bosta našli dovolj moči za pobotanje, tako dolgo ni misliti na ozdravitev svetovne vojne bolezni. Vsaki dan, dokler Nemčija in Anglija tega ne spregledata, pomeni za celi svet, in ne najmanj za obe državi, ki se tako sovražita, nadaljevanje krvoprelivanja in uničevanja dragocenih dobrin.

Irci svobodni?

Angleška vlada hoče dati Ircem vendar enkrat nekoliko več svobode in namerava določiti nekako samoupravo Irske ali takozvano „homerule“. Samo protestanti v pokrajini Ulster bi se smeli sami odločiti, ali so za to, da se grofije, ki imajo večino protestantsko prebivalstvo, pridružijo irski samoupravi ali ne. Irski voditelji pa z angleškim vladnim predlogom niso posebno zadovoljni. V Dublinu se je dne 19. aprila vršilo zborovanje zastopnikov irskih voditeljev. Shoda se je udeležilo 600 odposlancev. Predsednik grof Plunkett je proslavljajal spomin padlih revolucionarjev in je zahteval, naj da angleška vlada zaprtim Ircem vsaj tiste ugodnosti, ki jih imajo vojni vjetniki na Angleškem. Vsak posredovalni predlog, ki ne da Irski popolne svobode, Irci z ogorčenjem zavračajo. Resolucija, ki zahteva za Irsko ljudovlado in popolno neodvisnost irskega naroda ter zastopstvo Irske na mirovni konferenci, je bila z navdušenjem sprejeta.

Ljudovlade na Balkanu?

Petrogradski list „Ruskaja volja“ poroča, da se med Srbi in Črnogorci kakor tudi Rumuni opaža veliko gibanje za ustanovitev ljudovlade v teh deželah. Načrt za združeno srbsko-črnogorsko ljudovlado je baje že izgotovljen. Od Črnogore bi si Avstrija pridržala samo goro Lovćen.

Kaj bo s Kitajsko?

Posvetovanje vojaških oblastnikov kitajskih pokrajin, ki se je vršilo v Pekingju dne 26. in 27. aprila pod predsedstvom ministrskega predsednika, se je soglasno izjavilo za udeležbo Kitajske v sedanji vojski. Velika večina kitajskega parlamenta je za to, da se Kitajska z oboroženo silo udeleži vojske v Evropi proti Nemcem. Predsednik kitajske ljudovlade se še ni odločil.

Afriška ljudovlada proti Nemčiji.

V krog držav, ki so sovražne Nemčiji, je sto-

pila tudi zahodnoafriška Ljudovlada Liberija. Londonska poročila namreč zatrjujejo, da se bo izmed nevtralnih držav prva pridružila prihodnje dni Ljudovlada Liberija četverospornostu v boju proti Nemčiji. S tem se hoče močno razviti nemški trgovini v Zahodni Afriki dat občuten udarec.

Tedenske novice.

Rojstni dan cesarice Zite. Dne 27. aprila se je po vsej državi slovesno praznoval god naše presvetle cesarice Zite. Enako praznično se bo obhajal tudi prihodnji 9. maj kot rojstni dan naše mladostne vladarice, ki si je v tako kratkem času znala pridobiti srca vseh državljanov. — Kn.-šk. Lavantinski ordinarijat je, kakor slišimo, že povabil mariborske urade k slovesni pontifikalni maši, ki jo bo služil Nj. Ekselencija prevz. g. knezoškof v stolnici dne 9. maja ob 9. uri predpoldne.

† Župnik Franc Hirti. Prvega dne Marijinega meseca majnika t. l. je po dolgi, mučni bolezni zatisnil na veke svoje oči goreči Marijin častilec, duhovni svetovalec in mnogozaslужni župnik slivniški, preč. g. Franc Hirti v starosti 70 let. Rajni je bil rojen dne 29. septembra leta 1847 v Ptujju, in v duhovnika posvečen leta 1870. Kot kaplan je služboval v Marnbergu, v Slov. Bistrici in v Mariboru do l. 1880, ko je bil imenovan za vikarja v staroslavnem Ptujju, kjer je služboval celih 8 let do dne 21. julija 1888. Dne 22. julija 1888 je postal župnik v Slivnici pri Mariboru, katero službo je blagovestno opravljal do svojega zadnjega zdihljaja. Rajni je bil duhovnik po Zveličarjevem Srcu, poln ljubezni in vneme za čast božjo in zveličanje duš. Njegova gorečnost ni pojemala z rastočimi leti in s pojemajočimi močmi, marveč je vedno rastla. Neumorno je deloval, dokler mu ni delo, trud in huda bolezen izčrpala vse moči do zadnje. Svojega delovanja ni omejeval med štiri cerkvene stene, temveč je dobro pojmoval in izvrševal papežev opomin k delu izven zakristije. Če tudi že precej star po letih, je ostal vedno mlad po duhu ter se je popolnoma uživil v novodobno delovanje v in po krščanskih društvih. Kar ga je še posebno omililo njegovim župljanom in zlasti mladini, je bila njegova prijaznost in dobrosrčnost. Neka posebna milina je obdajala vso njegovo osebnost in ravno zavoljo svoje dobrotljivosti bo ostal nepozaben svojim župljanom, pa tudi svojim mnogoštevilnim prijateljem. — Pogreb blagega rajnega se je vršil v četrtek, dne 3. majnika, ob 10. uri predpoldne. Naj počiva v miru!

Župnijski izpit so napravili te dni čč. gg. kaplani: M. Erhatič od Sv. Benedikta v Slov. gor., F. Hohnjec iz Rečice, Anton Penič od Sv. Križa tik Slatine in Jožef Potočnik od Sv. Jurija ob Taboru.

† Usmiljena sestra Helena Žurej umrla. Po dolgi bolezni je v 63. letu svoje starosti umrla usmiljena sestra mariborske bolnišnice Helena Ema Žurej. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 29. aprila, popoldne. N. v m. p.!

Iz politične službe. Namestniški koncipist M. Steffan v Ptujju je premeščen od ptujskega okrajnega glavarstva k cesarskemu namestništvu v Gradec. V Ptujju je pa premeščen namestniški koncipist dr. Franc Sedlmayr.

Odlikovanja. Z vojnim križcem II. razreda za zasluge so bili odlikovani: prvi državni pravdnik Viktor Verderber v Mariboru, državni pravdniki dr. Ferdinand Duchatsch v Mariboru, dr. Friderik Bračič v Celju, dr. Franc Hradetzky v Mariboru, dr. Karel Weingerl v Celju in višji ravnatelj mariborske moške kaznilnice Alojzij Serda; z vojnim križcem III. razreda za zasluge pa: upravitelj moške kaznilnice v Mariboru Avgust Bothe, nadzornik straž Ivan Krišič v Mariboru; z vojnim križcem IV. razreda: kaznilnični nadpazniki Matija Salatov, Jurij Möslacher, Franc Gostič, Jožef Landsiedler, Marko Pegan, Stefan Koban in Jožef Bitenc v Mariboru; kaznilniški pazniki Anton Vremšak, Jožef Kuželj, Lovro Hasberger, Andrej Učnik ter kancelijski nadoficijant Matija Trojner, vsi v Mariboru.

Slovincem v Celoven. V Celoven se nahaja sedaj mnogo štajerskih Slovinccev-vojakov. Naznanjamo jim, da se vršijo slovenske pridige v maju vsako nedeljo v cerkvi sv. Duha.

Mladinska organizacija. Pri Sv. Juriju p. Taborem se je v nedeljo, dne 29. aprila, popoldne vršil v obeh mladinskih zvezah poduk, katerega se je udeležilo prav lepo število zavedne šentjurske mladine. Predaval je profesor vlč. g. dr. Hohnjec.

Kraljica miru. Sv. Oče Benedikt XV. je dal napraviti kip Marije „Kraljice miru“ v naravni velikosti. Nebeška kraljica sedi na kraljevem prestolu; s povzdignjeno levico daja znamenje za mir, kakor bi hotela reči: „Nehajte! Dovolj je krvoprelitja!“ Z desno roko drži Jezuščka na krilu. Božje Dete ima v svoji levici oljino vejico; v desnici pa drži golobčka, kateri bi naj ponesel svetu veselo glasilo miru. Kip „Kraljice miru“ je sv. Oče namenil za vse glavne rimske cerkve.

Irski mučeniki. Sedanji sv. Oče bo v kratkem proglasil 257 irskih mučnikov, ki so za časa preganjanja katoličanov na Irskem prelili svojo kri za sv. vero, med zveličane.

Blaženim proglašen. V Rimu so se vršile velike slavnosti, ker se je piemontski duhovnik Jožef Kotolenga proglasil blaženim.

Kardinalski zbor. Sedaj je 66 kardinalov. Papež Leon XIII. jih je imenoval 14, Pij X. 34, druge pa sedanji papež. 34 kardinalov je iz Italije, 8 iz Francoske, 5 iz Španije, 4 iz Avstrije-Ogrske, 3 iz Angleške, 4 iz Severne Amerike, 2 iz Portugalske, po 1 pa iz Nemčije, Nizozemske, Belgije in južne Amerike.

Ob 50letnici dr. Janeza Ev. Kreka. Častilci in učenci dr. Jan. Ev. Kreka so izdali knjigo z gornjim naslovom. Dobiva se za 2 K v raznih knjigarnah. Ker ima dr. Krek tudi na Štajerskem mnogo prijateljev, bo knjiga tudi med nami našla dosti odjemalcev. Knjiga se naroča tudi v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru.

Desetletnica „Mladosti.“ Glasilo slovenskih Orlov, „Mladost“, obhaja svojo desetletnico. Krasno urejevan list obsega več zanimivih člankov iz peres dr. Kreka, Andrej Kalana, dr. Ušeničnika in drugih. List, ki je mnogo pripomogel, da se je naša najlepša slovenska organizacija pred vojsko tako lepo in krepko razvila in pripravila slovenski in avstrijski domovini toliko vrlih borilcev, zasluži, da se ga posebno sedaj med vojsko podpira z novimi naročniki. „Mladost“ se naroča v Katoliški tiskarni v Ljubljani in stane za celo leto 3 K.

Sesto avstrijsko vojno posojilo. Dunajski listi poročajo, da se bo kmalu razpisalo šesto avstrijsko vojno posojilo. Pogoji bodo približno enaki, kot pri petem vojnem posojilu. Sedaj se bo videlo, ali bode sedanji finančni minister Špicmiller, ki izhaja iz bančnih industrijskih krogov, znal prijeti dovolj trdo tudi one ljudi, ki so si v vojski zaslužili nove milijone.

Iz poštne službe. Poštni pomožni uradnik Jožef Zmrzlikar je dobil mesto poštnega odpravnika pri poštne uradu v St. Vidu pri Ptuj.

Sprejem v deželni zavod za gluhe in slihe. Deželni zavod za gluhe in slihe v Gradcu je bil del časa zaprt. Sedaj so dobili nove prostore za gojence in se bo pouk v kratkem zopet pričel. Kdor hoče koga spraviti v ta zavod, naj takoj vloži prošnjo pri dež. odboru.

Dva štajerska Slovenca izmenjana. V seznamu izmenjanih invalidov, ki so nedavno prišli iz Rusije, sta tudi štajerska Slovenca: infanterist Ernest Brezovšek od 17 pešpolka iz Laškega trga, in strelec Ignacij Čulibik od 26. strelskega polka v Mariboru.

Postavno varstvo za najemnike se je raztegnilo tudi na občine: Celjska okolica, Vransko, Braslovce, Vojnik, Lemberg, Mozirje trg, Žalec, Sv. Jurij ob južni žel., Smarje pri Jelšah, Trbovlje, Laško, Hrastnik, Konjice trg, Križovci, Ljutomer, Gornja Radgona, Radenci, Veržej, Ormož, Karčevina, Rogaska Slatina, Središče, Breg, Rogatec, Berstje.

Zvišanje notarskega tarifa. Justični minister je s posebno odredbo zvišal notarski tarif. Ko si pri vedno enakem delu vse zvišuje dohodke, pač nihče ne bi smel godrnjati, ako tudi kmet zaradi izredno napornega dela in množičnih večjih in novih stroškov zahteva tudi od svojih pridelkov zmerno zvišano ceno.

Prihodnji uradni dnevi mariborskega okrajnega sodišča so: v ponedeljek, dne 21. maja, pri Sv. Lovrencu ob koroški železnici, v četrtek, dne 24. t. m., pri Sv. Jakobu v Slov. gor., in v ponedeljek, dne 4. junija pri Gornji Sv. Kungoti.

Vojaske cenzuri v Radgoni in v Brucku o. M. odpravljeni. Poštno ravnateljstvo za štajersko naznanja, da so odpravljene vojaške cenzure za politične okraje Radgona, Ljutomer in Bruck ob Muri.

Sodnijska obravnava proti morilecu grofa Stürgkha. Iz Dunaja se poroča, da se bo obravnava proti morilecu ministrskega predsednika grofa Stürgkha, dr. Fricu Adler, vršila dne 18. in 19. maja pred dunajskim izjemnim sodiščem. Zdravniki so spoznali, da je morilčevo duševno stanje popolnoma redno.

Odlikovani podčastniki. Iz bojišča v Voliniji se nam poroča: Dne 24. aprila so bili odlikovani 4 mladi podčastniki od pešpolka štev. 87, in sicer: narednik Janez Lupša iz Ptuja z železnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne in hrabrostno bronasto kolajno; četovodja Alojz Ogrizek iz Celja z bronasto hrabrostno kolajno; Prlek četovodja Jožef Vrbnjak iz Grabonaša pri Sv. Juriju ob Ščavnici z bronasto hrabrostno kolajno.

Odlikovana obmejna Slovenca. Iz St. Ilje v Slov. gor. se nam piše: Ferdinand Nikl od 47. pešpolka, sin veleposestnice v Selnici ob Muri, je dobil za svoje izvanredno hrabro zadržanje na fronti že 2 srebrni kolajni. Prvo je dobil na bojišču, drugo pa so mu pred kratkim poslali na dom, ko je bil na dopustu. — Izrednega odlikovanja je bil deležen štabni narednik Bogomir Hauptman iz Dobrenja. Iz lastnega nagiba je prodiral z vojem domobrancev proti višini 1781 v dolini Val d'Assa. Takoj se je polastil sovražne postojanke, vplnil je pri tem 7 topov, vjel 3 častnike in 200 mož. Poleg tega se je polastil še obilo živil. Pri postojanki Malga Portula je padel stotnijski poveljnik. Narednik Hauptman je takoj prevzel stotnijsko poveljstvo in je našo postojanko proti ogromni laški premoči izvanredno spretno in hrabro branil. Ko so Lah njegovo stražnico skoraj popolnoma obkolili, je v najhujšem ognju splezal na

streho in dajal znamenje za pomoč, ki je kmalu došla. Z maloštevilno posadko se je nato srečno prebil skozi sovražni obroč in tako sebe in svoje rešil v vjetništva. Vjel je vsega skupaj 300 mož. Hauptman je dobil malo in veliko srebrno ter tudi zlato hrabrostno kolajno. Tako se bijejo zavedni obmejni Slovenci!

Pozdrav iz italijanskega vjetništva. Franc Čepin, doma iz Zagorja, nam piše iz italijanskega vjetništva in pravi, da je še zdrav. Pismo je potrebovalo iz Italije v Maribor skoro 6 mesecev. Oddano je bilo dne 11. novembra 1916. Čepinov naslov je: F. Č., prigioniera guerra, Komando Militare, Genova, forte Begatto, Italija.

Nikljasti novci po 20 vinarjev se še bodo naprej sprejemali pri vseh c. kr. uradih in bankah.

Tatvine pri vojni pošti. Neštetokrat se je že pripetilo, da je vojak, ki je tedne in tedne hrepenel po zavrtju od doma, prejel nazadnje prazno, zbito škatljo ali pa le ostanek vsebine. Kdo je kriv? Ali se res ne more priti na sled uzmovičem? Ako bi vojak, če tudi gladen, vzel le kosček kruha, bi ga sodili po naglem sodu; ako pri pošiljki na bojišče zmanjka celih zabojčkov in zavojev, je vse tiho. Doma si uboga mamica pri ustih pritrga, da pošlje potrebnemu sinu kosček prigrizka, a med potjo pa bogve kaj izgine. To ne sme biti in dolgooprstneži se morajo vendar enkrat že izslediti! — Na Dunaju so pretekli teden zaprti 18 vojakov, ki so osumljeni, da so „jemali“ vojaške poštno zabojčke.

Ogromno število novih železniških vozov. Lani so tovarne železniških vozov napele vso silo in moč ter dosegle vsepe, kakor še nikdar poprej. Iz delanih in obdelanih je bilo 18.000 vagonov, v primeri z 12.000 v letu 1915 in 3490 v letu 1914. Železniških strojev (lokomotiv) je bilo izgotovljenih lani 395, predlanskim 273, leta 1914 pa le 211. Tovarne za vozila ima avstrijska uprava v Sanoku, Gradcu, Severniku, Königfeldu, Koprivniku, Staudingu in Smichovu.

Gospodarske novice.

Proti verižni trgovini. Poroča se, da urad za ljudsko prehrano izdeluje nov zakonski načrt proti verižni trgovini (proti nepotrebnim prekupecem). Načrt se bo predložil še le državnemu zboru. Bi se pač lahko že prej zgodilo. Ako je ministrstvo izdalo celo postavbo o inženirskih naslovih s § 14, bi bilo pač manj obremenjeno, ako bi se izdala odredba proti podražujočim prekupecem.

Slava našemu ženstvu! Dasiravno je pomanjkanje delavskih moči na kmetih izredno veliko, vendar gre spomladansko delo kljub dosedanjemu skrajno slabemu vremenu vroče naprej. Naše vrle mladenke in žene ter drugi doma ostali vršijo sedaj uprav velikansko nalogo. Do sredine meseca majnika upamo, da bodo vsa nujnejša dela na polju izvršena.

Cena za semenski krompir. Uradno je določeno, da sme posestnik za semenski krompir zahtevati poleg dosedaj veljavne najvišje cene 15 K za meter-ski stot, še 5 K pri vsakem stotu in sicer za prebran krompir.

Pogodbe za zgodnji krompir. Iz Gradca in drugih izvenslovenskoštajerskih krajev so prihajali zadnje dni razni kupci v naše kraje in so napravili s kmeti pogodbe radi dobave zgodnjega krompirja pred 10. avgustom. Ker najvišja cena 15 K za 100 kg velja še le po 10. avgustu, so obljubljali pretirano visoke cene. Bati se je bilo, da bo mnogo krompirja šlo iz okraja in ga bo potem v okraju samem primanjkovalo. Radi tega je okrajno glavarstvo posredovalo, da se za zgodnji krompir pred 10. avgustom ne sme sklepati več nobenih pogodb. Sklepanje takih dobavnih pogodb velja še le po 10. avgustu.

Galica je tukaj! Kakor izvemo iz zanesljivega vira, je došlo te dni na štajersko že 90% naročene bakrene galice. Mariborski okrajni zastop je razdeljuje od ponedeljka, dne 30. aprila, naprej. Župani in zasebniki, ki so bakreno galico naročili pri okrajnih zastopih, naj prinesejo potrčila o vplačani ari in potrebno posodo (vreče) seboj. Cena je 8 K 40 v za 1 kilogram.

Zetveni komisarij. Vlada je za Slovenski Štajer imenovala sledeče žetvene komisarije, na katere se je treba obračati radi dobave semen, delavcev, vprežne živine itd. Za okraj Celje in Mozirje je imenovan za žetvenega komisarja Franc Goričan, potovalni učitelj, Višnja vas, pošta Vojnik; za okraj Nemški Lonč: Rudolf Krakofžik, strokovni učitelj v Grottenhofu pri Gradcu; za okraj Konjice: F. Matjašič, deželni vinorejski inštruktor, Wetzelsdorf pri Gradcu; za okraj Lipnica: Viktor Tutschka, strokovni učitelj v Grottenhofu pri Gradcu; za okraj Ljutomer: Anton Puklavac, deželni vinarski adjunkt v Gradcu (deželna hiša); za okraj Maribor: Rihard Petrovan, c. kr. kletarski nadzornik, Maribor, okrajno glavarstvo; za okraj Ptuj: deželni vinarski inštruktor, Ptuj; za okraj Radgona: Avgust Nesitka, nadučitelj v Halbenraju; za okraj Brežice: dr. K. Leuschner, oskrbnik, Brežice; za okraj Slovenj-gradec: Martin Jelovšek, deželni živinorejski nadzornik, Gradec.

Kje je riž? Tovarna za phanje riža in napravo rižvega škroba v Reki je imela l. 1916 698.527

K čistega dobička. Delničarji so dobili vsak po 200 K dobička od delnice. V naših trgovinah že leto dni ni ne zrnce riža. Kje je in kam gre riž, kateri vrže bogatim tovarnarjem toliko dobička?

Cebula za seme. Semenska čebula je letos izredno draga in jo je tudi težko dobiti. Dunajski urad za zelenjavo in sadje (Gemüse- und Obstversorgungsstelle, Dunaj I, Kohlmarkt 1) oddaja občinam, zadrugam, kmetijskim podružnicam in tudi posameznikom semensko čebulo v vrečah po 50 kg. Cena 0 K 80 v za 1 kg.

Zbirajte zdravilna zelišča! Sedaj se začinja čas za zbiranje raznih zdravilnih zelišč v gozdu in na travnikih. Gotovo se nahaja v vsaki slovenski hiši knjiga Kneippov „Domači zdravnik“, ki jo je izdala družba sv. Mohorja. V tej knjigi je seznam zdravilnih zelišč in opis, kako je z njimi ravnati.

Cene za les. Iz Dunaja se poroča, da so avstrijske velike lesne trgovine sklenile sledeče cene za les in sicer za kubični meter: Hlodi, mehke les (bor, smreka, jelka) 40–58 K, trd les (hrast in bukev) 80–120 K, deske (mehke les) 95–110 K, na Češkem 150–200 K. Hrastove debele deske 240–260 K, tanjše 265–280 K. Otesani ali oglati žagani mehki les 60–88 K, trdi les 230–250 K. Na štajerskem se plačuje za hlode (stavbni mehki les) 35–50 K za kubični meter, za trde plohe 50–60 K. Mehke deske 85–118 K, oglati ali otesani les 70–110 K, trde deske 110–220 K. Cene so trdne, ker zelo primanjkuje blaga.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu so bile v pretekli dobi cene za tuj hmelj, ki so se gibale od 90 do 105 K za 50 kg, precej trdne in bodo naraščale ker je v velikem hmeljskem skladišču v Žatcu zgorelo 1200 meterskih stotov tujega hmelja. Od več strani prihajajo poročila, da so kljub dolgi in hudi zimi letos povsod vsi hmeljski nasadi prav dobro prezimili. Na Češkem in Moravskem, zlasti na Ogrskem, bodo letos obdelali samo dve petini hmeljskih nasadov in sicer tako, da bodo med hmelj sadili še razne druge rastline, kot grmičast fižol, repico, ali krompir itd.

Ogromen dobiček trgovine s kavo. Dunajska osrednja družba, ki ima v rokah trgovino s kavo, je dosegla v letu 1916 nad 37 milijonov K čistega dobička. — Splošna avstrijska družba za vnovčenje živine na Dunaju je imela leta 1916 4½ milijona K čistega dobička.

Cene za tobak vnovič zvišane. Na Ogrskem so vnovič zvišali cene za raznovrstne vrste tobaka in sicer za 20 do 40 odstotkov. Dunajski listi pišejo, da namerava tobačna uprava tudi v naši državni polovici zvišati cene za tobak.

175 vagonov koruze se pokvarilo. V Osijeku v Slavoniji se je pokvarilo 175 vagonov koruze. Kdor je to ogromno škodo zakrivil, je napravil vnebovpijočo krivico. Kako prav bi prišla ta ogromna zaloga za kruha stradalajoče prebivalstvo! V Budimpešti pa se je pokvarilo 34 vagonov pšenice. Nam pa je Ogrski privoščijo.

Vprašanja in odgovori.

Primerne cene za vino v ptujem okraju. Iz vinogradniških krogov ptujkega okraja se nam piše zadnje dni: Pod predsedstvom namestniškega koncipista dr. Steffana se je dne 17. aprila vršila v Ptuj seja komisije, ki določa cene raznemu blagu. Ta komisija je sklenila, da se nastavi za vino sledeče „primerne“ cene: 1. Za vino, ki vsebuje sladkorja 11 do 14% in alkohola 5 do 6%, 2 K do 2 K 40 v; 2. za vino, ki vsebuje sladkorja 14 do 17% in alkohola 6 do 9%, 2 K 80 v do 3 K 60 v; 3. za vino, ki vsebuje sladkorja več kot 17% in alkohola nad 9% 4 K in še več. Cene veljajo za vino v sodih, postavljeno do najbližnje železniške postaje. Da se more vino uvrstiti v posamezne razrede, se je s sedežem v Ptuj ustanovila komisija, ki bo določevala kakovost vina. Ta komisija je sledeče sestavljena: Oskrbnik Franc Rudl, krčmar Franc Osterberger, posestnik Karel Sima, krčmar Franc Brosch in urednik Karel Linhart. — Čudimo se, da se nas slovenskih kmetijskih vinogradnikov ni povabilo k seji, ki je določevala vinske cene in se tudi ni nobenega od nas imenovalo v komisijo, ki bo uvrščala vino v posamezne razrede. Ali ptujsko okrajno glavarstvo ne ve, da ogromno večino vina pridelajo slovenski kmetijski vinogradniki in ne ptujski meščani in krčmarji? O primernosti cene za vino, ki ima 5 do 6% alkohola, kakor tudi za vino, ki vsebuje 6 do 9% alkohola, bi se dalo marsikaj povedati. To pa moramo pripomniti, da majhni in kmetijski vinogradniki ravno pridelajo največ vina II. in III. vrste. Gospoda bo torej smela svoja vina prodajati po 4 K in še višje, dasiravno pridejo pridelovalni stroški kmetu in malemu posestniku mnogo dražje kot bogatemu meščanu. Kmet mora plačevati visoke obresti od dolgov, meščan pa dela z obrestmi svojih hranilnih vlog in s svojimi velikimi dobički, ki jih je napravil v vojski. Meščan dela v vinogradih z kaznjenci, vojaki in vjetniki. Te delavske moči ga pridejo zelo poceni. Kmet pa mora najemati drage delavske moči. Jim mora dati dne po 3 do 4 K in še dobro hrano. Meščan in bogataš dobi bakreno galico, trdno kolje, umetna gnojila, cepfenke, in drugo vinogradno gradivo mnogo lažje kot kmet, meščan dobi vojaške konje za vožnjo, kmet si vsega tega ne zna ali ne more spraviti. Gospoda si zna vi-

no, ki je zrastle v tisti legi kot kmetovo vino, z raznimi umetnimi kletarskimi sredstvi tako zboljšati, da ima 9% alkohola in ga torej prodajati po 4 K in še dražje. Jaz imam n. pr. vinograd v Halozah. Poleg mene leži vinograd znanega ptujskega bogataša. Le ta je dobil jeseni od sladkorne centrale v Gradcu več meterskih stotov sladkorja za sladkanje mošta. Prosil sem tudi jaz, a kletarski nadzornik mi je prošnjo odbil, češ, da druga leta nisem rabil sladkorja, ga tudi letos ne dobim. Moj sosed prodaja vino liter po 4-5 K, a jaz bi ga moral prodati za 3 K, čeravno je oboje vino zrastle na dveh sosednjih parcelah. Ali je to pravica? Ali bo ptujski okrajni zastop protestiral proti nepravilno določenim vinskim cenam? Če ne, kaj naj storimo? — Odgovor: Dvomimo, da bi okrajni zastop v tem oziru kaj storil, ker sedijo v njem večinoma ptujski meščani, vinotrčci in krčmarji. Vinogradniki ptujskega okraja naj napravijo vlogo na cesarsko namestnijo, v kateri se naj pritožijo proti enostranski sestavi dotične komisije. Stojte na stališču, da naj kmet določa cene za svoje pridelke, in ne meščani.

Zavoljo sladkornih kart. Iz ljutomerskega okraja nas vprašajo: Ali sme trgovka eni osebi karte samovlastno odvzeti in jih drugi izročiti? Ali sme pri 1 kg sladkorja odtegniti 10 dkg pod pretvezo, da se je mnogo sladkorja na železnici razgubilo? Pritožili smo se radi teh nedostatkov že na okrajno glavarstvo, katero je pritožbo odstopilo žandarmeriji v preiskavo. Do danes pa še nimamo nobenega odgovora. Kaj nam je storiti? — Odgovor: Trgovka pod nobenim pogojem nima pravice Vam karte odvzeti in jih drugim izročiti. Istotako tudi ne sme manjkati ne 1 dkg, še manj pa 10 dkg sladkorja. Če se je kaj sladkorja na železnici razgubilo, to odjemalcev nič ne briga. Skodo naj trgovci naznani tam, kjer je blago dobil. Ako so Vaše pritožbe pri okrajnem glavarstvu brezuspešne, obrnite se takoj na cesarsko namestnijo v Gradec ali na c. kr. urad za ljudsko prehrano na Dunaju.

Zavoljo preložitve občinske ceste. Iz mariborskega okraja nas vprašajo: Del naše občinske ceste je vsled neprestanega deževja v tako slabem stanju, da je vsaka vožnja po tej cesti nemogoča. Z dvema posestnikoma sosednjih zemljišč se je občinski odbor zedinil, da prepustita proti nizki odškodnini zraven stare ceste toliko sveta, da se cesta preloži iz klanca na tisto zemljišče. Ali moramo za preložitve občinske ceste imeti oblastveno dovoljenje? — Odgovor: Zadeva je čisto enostavna. Predno boste preložili cesto, napravite komisijski zapisnik, v katerem se dotični posestniki s podpisom zavežejo, da prostovoljno odstopijo dotični svet, a občina jim odstopi uporabo stare ceste, da si lahko tam posejejo travno seme. Zapisnik si naj občina in tudi posestniki dobro shranijo. Druga pot je, da se sprememba vpiše tudi v zemljiško knjigo, toda to stane denar.

Zavoljo pisem v Ameriko. Vojak nam piše: Kako naj pišem iz bojne črte svojim bratom v Ameriko, da bom imel vspeh? Večkrat sem že pisal, pa vselej brez uspeha. — Odgovor: Poštni promet med Avstrijo in Ameriko je že davno prekinjen. Sicer pa je tudi prepovedano, pisati iz fronte v tujino.

Razne novice.

Kako so nekje v Belikrajni lisice lovili. „D. N.“ poročajo: Odkar je vojska, imajo tudi lisjaki in lisice večjo prostost, vsaj menda znajo, da so naši lovci v vojski, naše puške pa pri glavarstvu, zato so pa toliko bolj predrzne in prihajajo večkrat po svoj plen kar v selo. Stari lisjak je dobro vedel, da ima naš Bregar lepe in debele kokoši in kokote, vsaj jih je večkrat videl, kako so se pasle pod njegovo hišo, zato se mu je zahotelo po njih. Vedel je pa tudi dobro, da spijo nad svinjako in si je mislil, samo dober skok, pa sem na svinjaku in mastna kokošja pečenka mi ne uide. Pa se priplazi po noči tiho pod svinjak in skoči nanj — da zna dobro skakati, je znano, vsaj spada v pasjo vrsto — toda se je zmotil. Ker svinjak ni bil popoden, skočil je namesto na svinjak — v svinjak. Z njim vred pa je padla od samega straha tudi kokoš. Kako blizu je imela zdaj zvitorepka svojo pečenko. Samo skočila bi bila nanjo in ji zavila vrat, pa bi se mastila z njo. Toda tega ni storila, ker si je mislila, kokoš bi zakrevčala in me izdala. Ko zjutraj naš gospodar Bregar vstane in gre mimo svinjaka, začuje v njem nenavaden glas in si misli, kaj bi neki bilo to. Ko odpre malo vrata svinjaka, zapazi v njem v enem kotu lisico, v drugem pa kokoš. Hitro gre povedat svoji družini, kako nenavadnega gosta so dobili ponoči v hlev. Mož je pa tudi hitro naredil načrt, kako bodo vjeli sovražnika kokoši in kokotov. Svojima hčerama, Mariici in Katicji, da vsaki motiko v roke, in jima naroči: Jaz bom svinjak odprl in ko skoči iz njega lisica, pa ji z motiko glavo odsekajte. In ko res odpre vrata, tedaj skoči ven — in hči ji odseka glavo. Toda komu? Kokoši! Pa so imeli tisti večer pri Bregarju dobro večerjo: kokošjo pečenko. Kaj pa lisica? Ta je ostala v kotu in si je mislila: naj poskusi najprvo kokoš svojo srečo in če ta odnese srečno svojo glavo in kožo, bom z drugim skokom pa jaz iz svinjaka. Toda naš Bregar ni odprl drugih vrat, ker se je bal, da mu morda še lisica popihla iz njega. Vzel je rajši roglje ali gnojne vile in je od zgoraj ubil lisico.

Najnovejša poročila.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, 2. maja.

Severno od ceste ob reki Ojtoz v Moldavi so naši odbili ruski sunek. Sicer na nobenem boljšiču nič novega.

Naša pomorska letala so dne 30. aprila uspešno napadla pristaniške naprave v Valoni.

Nemško poročilo.

Berolin, 2. maja.

Francoski bojišče: Južno od Yperna bojno delovanje oživelo. Artilerijski ogenj zopet živahnejši. Ob Aisni ponovni silni napadi francoskih poizvedovalnih čet. V Šampaniji bili dne 30. aprila hudi boji. Nemci odvzeli Francozom 400 vjetnikov. Sovražni sunki skoro povsod ponesrečili.

Macedonsko bojišče: Živahnejši boji v kolenu Črne in na zahodnem bregu Vardarja.

Naš cesar za šolsko mladino.

Naš cesar je poslal naučnemu ministru sledeče lastnoročno pismo: V prosti naravi sem včeraj, dne 1. majnika, videl 2400 dunajskih šolskih otrok pri mladinskih igrah, vojaških in telovadnih vajah, ter slišal izborna petje iz mladih grl. V zadovoljstvo mi je, da tudi šola pripoznava potrebo, da se šolska mladež tudi telesno razvija. Izrekam Vam in učiteljskemu osebju, katero v tako težavnih razmerah pospešuje telesni razvoj naše učeče se mladine, ki je najdragocenejši zaklad države, svoje priznanje in zahvalo.

Admiral Njegovan načelnik mornariškega odseka.

Na Dunaju je dne 28. aprila umrl podadmiral pl Kailer, načelnik mornariškega odseka vojnega ministrstva. Za njegovega naslednika je cesar imenoval mornariškega poveljnika admirala Maksimilijana Njegovan. Admiral Njegovan je torej sedaj poveljnik naše mornarice in načelnik mornariškega odseka.

Nemški kancelar o miru.

Iz Berlina se poroča, da bo nemški kancelar Bethmann-Hollweg danes, dne 3. maja, podal važno izjavo o vojnem položaju, vojnih ciljih Nemčije in o miru.

Ruski vojaški odbori na fronti.

Ruski vojni minister je izdal ukaz, ki določa, da si mora vsaka armadna skupina, vsak polk, in vsaka stotinja izvoliti odbor, ki bo imel nalogo, skrbeti za red med vojaštvom, za prehrano vojaštva in ki bo nadzoroval vsako zlorabo poveljnikov na pram moštvo. Odbor bo tudi razsojeval o sporih med častniki in nadzoroval volitve za odposlance vojaštva v ustvodažno skupščino.

Angleži izgubili nad 100.000 mož.

Iz Zeneve v Švici se poroča, da izkazujejo angleški seznamki o izgubah v času od 16. do 30. aprila 101.703 mož, med temi 36.140 padlih. Toliko je torej stala Angleže sedanja ofenziva.

General Petaine francoski vrhovni poveljnik.

Iz Pariza se poroča: Dosedanji vrhovni poveljnik angleško-francoskih armad na francoskem bojišču, general Nivelle, je odstavljen. Kot vzrok se navaja, da ogromne angleško-francoske izgube na tem bojišču niso v nobenem razmerju z uprav malenkostnimi uspehi angleško-francoskih armad v tej ofenzivi. Za naslednika mu je imenovan general Petaine.

Pol milijona Amerikancev pod orožje.

Iz Londona se poroča, da bodo Združene države Severne Amerike na podlagi splošne vojaške obveznosti poklicale dne 1. septembra t. l. pol milijona mož pod orožje.

Bombe na Vilo Vicentino.

Dne 29. aprila zvečer je priplul oddelek našega zračnega brodograja nad krajem Vilo Vicentino (blizu izliva Soče) in metal z dobrim uspehom bombe na italijansko vojaško taborišče in na druge vojaške naprave. Vsa naša letala so se vrnila nepoškodovana. Kmalu nato sta metala dva sovražna zrakoplova bombe na naselbine pri Trstu brez vsakega uspeha.

Z očetom sta se sešla. Metod Lesjak, doma od Sv. Jurija ob južni žel., sedaj na italijanski fronti, nam piše, da se je ob letošnjih velikonočnih praznikih na fronti nenadoma in popolnoma nepričakovano sešel s svojim očetom. Videl ga ni, odkar je oče vojak. To je bilo veselo svidenje!

Govoril je 38 jezikov. Nedavno je cestna železnica v Brnu na Moravskem povzila češkega pisatelja Františka Vymazal. Pokojni je znal 38 raznih jezikov, a živel kot samotar in se ogibal ljudi. Preživljal se je kot korektor (popravljalec stavljenih vrst) v neki tiskarni.

Konjska mrhovina ga je obogatila. Žid Goldberger v Pragi je na zvit židovski način dobival mrhovino crknjenih koni iz konjske bolnišnice v Dejcu pri Pragi. Žid je delal iz mesa klobase in meso tudi prekajal in primeroma drago prodajal. Goldberger je svoj čeden „kšeft“ uganjal celo leto, predno so mu oblasti prišle na sled. Dokazano baje je, da je napravil nad 300.000 K čistega dobička. Goldbergerja so zaprli.

Pegasti legar v Turčiji. Po vsej Turčiji razsaja pegasti legar. V prvi polovici meseca aprila je umrlo samo v Carigradu 719 oseb na tej bolezni. Poprečno umrje sedem odstotkov vseh oseb, ki zbolijo na pegastem legarju.

Kako se množe muhe? Profesor O. Honard je izračunal, koliko potomcev bi imela muha, ki zleže štirikrat po vrsti po 120 jajčec. Iz teh jajčec se izležejo v desetih dneh muhe. Muha, ki je zlegla dne 1. junija prvokrat jajčeca, bi imela dne 10. junija že 480 potomcev, dne 20. junija 57.600, dne 30. junija 6.912.000, dne 10. julija 829.440.000, dne 20. julija pa že 99.532.800.000.

Izbirčnost ljudožrcv. Že večkrat so razpravljali listi o čudnem dejstvu, da večina afriških ljudožrcv ne mara za meso belokožca. Ko so pred par leti umorili ljudožrci na Novi Gvineji nemškega mineraloga Vernerja, ne da bi ga snedli, je bilo dosti pisanja o tem. Ameriški listi so trdili, da se boji Afričan uživanja belokožčevega mesa, da ne bi prišel vanj belokožčev duh; saj je pravi namen divjakov, če povzijejo svoje pobite sovražnike, ta, da pride vanje moč, katero je imel živeči sovražnik. Tem trditvam je ugovarjal ameriški pisatelj Hoffmann, ki je pojasnil, da ljudožrcem belokožčovo meso ne diši, ker vsled uživanja slanih jedi in dišav nima dobrega okusa. V časopisu „Liberia“, ki je izkajal v ljudožravlji istega imena v Afriki, je bil objavljen nek recept, kako naj se napravi belokožčovo meso, da bo užitno: „Belokožec je užiten samo, če ga dobiš živega v roke. Tega postavi do vratu v tekoč potok, za vrat mu naveži votlih buč, da ne utone. Tri dni naj ostane v vodi, jesti ne dobi ničesar, pije lahko. Tako izluženo meso je za silo užitno.“ — Vsak afriški ljudožrca si opili sekance takoj potem, ko je prvič jedel človeško meso.

Udomačen divji golob. Stotnik Singler, poveljnik neke naše baterije, je pri rekognosciranju neke postojanke ob Dunajcu v Galiciji v pomladi 1915 našel težko ranjenega divjega goloba. Zanesel ga je v baterijo in ga tam zdravil toliko časa, da je žival popolnoma okrevala. Majnika meseca leta 1915 je moral baterija odriniti iz Galicije na primorsko bojišče. V Tarnovem je baterija stopila v vlak. Stotnikov sluga je vzel goloba s seboj v železniški voz. Golob je večkrat poletel med vožnjo skozi okno, se vsedel na streho železniškega voza, letal naokoli in se zopet vračal v voz. Prišel je z baterijo v Bovec. Ko je baterija morala oditi pred Gorico, jo je golob zvesto spremljal. Ko je šel stotnik nekega dne iz Gorice v Volčjodrago, je golob ves čas letel z njim. Golob je še danes pri bateriji v strelni postojanki. Živež si išče sam.

Kje največ štedijo? List „Gazette de Holland“ prinaša statistiko o tem, kje štedijo prebivalci najbolj. Na podlagi izkazov posojilnic in hranilnic pride omenjeni list do zaključka, da v Avstriji najbolj štedijo, ker tu pride na vsakega prebivalca 220 K vlog. Na Ogrskem je že slabše, tam pride povprečno le 190 K na enega prebivalca. Druge dežele pa so v veliki razdalji. V Franciji prištedi posameznik letno 145 K, v Belgiji 142 K, na Angleškem 128, v Italiji 127 in na Holandskem 114.

Tat v cerkvi. Dobremu kmetu v švicarskem Oberlandu je bilo ukradenih več koz. Šel je k župniku, da se posvetuje z njim o načinu, kako priti tatu na sled in dobiti koze nazaj. Župnik je bil sicer smatran za čudaka, a je bil zelo prebrisane glave. Pomislil je nekoliko, potem pa rekel, da prevzame na se obveznost prisiliti tatu, da se pokaže. Drugi dan je bila nedelja. Kakor po navadi je bilo vse vaško prebivalstvo pri sv. maši. Ko je bilo vse končano in preden so verniki začeli vstajati s svojih mest, se je duhovnik obrnil pred oltarjem in jim namignil, češ, da jim ima še nekaj važnega povedati. Vsi so ubogali. Toda kljub temu je župnik zavpil: „In zakaj vendar ne sedite vsi, kakor sem vam naročil?“ — „Sedimo, sedimo“, so šepetali po cerkvi. — „Zdi se mi, da ne“, je odgovoril župnik, „oni, ki je ukradel koze Petru Staufem, še ne sedi.“ — „Da, da“, se je oglašil kmet iz zadnjih cerkvenih klopi, „tudi jaz že sedim.“

Visoka redka starost. Policiji v Moskvi se je predstavil neki Noškin, star 132 let, ki hoče obiskati svojo 82 let staro hčer. Noškin se je še udeležil vojne leta 1812. Tudi Noškinova žena še živi in je stara 123 let.

Dopisi.

Maribor. Mestni prehranjevalni urad naznanja, da bo prišlo v tem in bržčas tudi v prihodnjem tednu na osebo in teden v Mariboru pol kilograma pšenične moke. — Želeti bi bilo, da bi se izdajale v bodoče krušne karte ne predpoldne kakor do sedaj, ampak popoldne, kajti predpoldne morajo ženske kupovati živila in kuhati, torej ne utegnejo še tudi čakati pri oddaji krušnih kart.

Ruše. Deželni urad za pobiranje naklade na vino in meso je imenoval s 1. majem t. l. g. Janeza Slaček, organista v Rušah, za voditelja krajevnega urada v Rušah. Pod ta urad spadajo občine: Selnica ob Dravi, Vurnat, Gersdorf, Janžev Vrh, Kamnica, Jelovec, Sv. Križ, Firšt, Šober, Rošpoh, Slemen, Brestrnica, Boč, Bistrica pri Limbušu in pri Rušah, Limbuš, Ruše, Smolnik, Laznica in Lobnica. Gostilničarji in mesarji iz teh občin se morajo odslej javiti v Rušah in ne več v Studencih.

St. Ilj v Slov. gor. God ljubljene cesarice Zite smo v nedeljo, dne 29. aprila, prav slovesno obhajali. Vse se je vršilo v lepem redu in se imenitno obneslo. Igre, petje in deklamacije so popolnoma zadovoljile občinstvo. Slavnostni govor je imel domači župnik č. g. Vračko, ki je proslavljal cesarico Zito kot pravo ljudsko cesarico. Bralno društvo se iskreno zahvaljuje vsem blagim srcem, ki so pripomogla k lepemu vspehu. Posebno pa se zahvaljujemo izvrstnim pevcom iz St. Jurija, St. Ilje, Jarenine in Svečine. Ljubezni, ki jo gojimo do mile cesarice, še pridružimo srčno željo po besedah slavnostnega govornika: Vsemogočni naj ohrani čednostno našo mater v največji sreči. — Bralno društvo je ob tej priliki poslalo najvišjemu dvornemu komornemu uradu Nj. Veličanstva cesarice Zite sledečo brzojavko: „Ob priliki proslave godu Nj. Veličanstva zbrani člani in gostje Katoliškega slovenskega kmetkega bralnega društva v St. Ilju v Slov. gor. se globoko udano in spoštljivo klanjajo Nj. Veličanstvu in prosijo Vsemogočnega varstva in zaščite za svojo, z izvanredno udanostjo ljubljeno vladarico.“

Sv. Lenart v Slov. gor. Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb pri Sv. Lenartu v Slov. gor. ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 10. t. m., ob 10., oziroma 11. uri popoldne, v sodniških prostorih s sledečim vsporedom: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Volitev novega odbora. 4. Pristop društva k c. kr. avstrijskemu zakladu za vojaške vdove in sirote. 5. Predlogi. K prav obilni udeležbi vabi dr. Josip Kronvogel, c. kr. višjesodni svetnik, kot predsednik.

Sv. Marko niže Ptuj. Pri tukajšnji šolski nabiralnici za peto vojno posojilo je podpisalo in večinoma takoj izplačalo 100 strank iz vseh devetih vseh vasi lepo svoto 156.200 K, ki se po posameznih vaseh razdeli, kakor sledi: 1. Markovci s cerkvenimi vlogami vred 39.100 K, 2. Zabovci 38.000 K, 3. Bukovci 23.000 K, 4. Stojinci 22.000 K, 5. Sobotinci 17.100 K, 6. Prvenci 7000 K, 7. Novavas 5000 K, 8. Strelei 4000 K in 9. Borovci 1000 K. Od vseh teh vojnih posojil je 98 kratkih 5/6 letnih državnih zakladnih listov in samo 2 večletni posojili. Vsa ta vojna posojila se obrestuje po 5% K od 100 K ter pošilja banka natekle obresti vsak pol leta, namreč dne 1. junija in dne 1. decembra po pošto-hranilni položnici vsakemu na dom. Kdor pa hoče, mu pa banka te natekle obresti zbira, shranjuje in zopet obrestuje, tako da naraste vplačanih 962 K v 5% letih na 1358 K. Ta denar bo po končani vojski ljudem prav dobro prišel. Markovčani so rešili svojo čast! Upajmo, da se bo to zgodilo tudi pri drugi priliki!

Celje. Orglavka šola šteje letos 11 učencev, med temi tri, ki so oglašeni k letošnjem izpitu. Za prihodnji tečaj se novi gojenci že sedaj sprejemajo.

Celje. Mestni magistrat naznanja, da je po povedano se voziti s kolesom po gornjem ozkem mostiču čez Savinjo v mestni park; nadalje preči vsakomur, ki bi vozil po mestnem parku po potih, ki niso označene kot ceste, z občutnimi globami. — Umrl je v 78. letu svoje starosti grajščak in rezervni mornariški častnik baron Karel Puthon. Imenovan je stal vselej v prvih vrstah nemških volilcev.

Sv. Pavel pri Preboldu. Naše Izobraževalno društvo je vsled vojne gospodarske krize privedilo zbirko prostovoljnih doneskov v pokritje tekočih stroškov za vzdrževanje Društvenega doma. Zbirka se je zbog hvalevredne požrtvovalnosti rodoljubnih St. Pavelčanov, kakor tudi drugih prijateljev našega Doma dobro obnesla. Ker vsled pomanjkanja prostora ni mogoče vseh dobrotnikov naštetih imenoma, nam p. n. daritelji naj ne zamerijo, da se jim vodstvo Izobraževalnega društva za njih dobrohotnost tem vsem vsem skupaj najtopleje zahvaljuje ter ob enem dostavlja prisrčno prošnjo, naj mu ostanejo naklonjeni i naprej. Posebna zahvala gre tudi vrlim dekletom za izredno marljivost, s katero so zbirke začele, nadaljevale in dokončale. Njih imena so sledeča: Lina Krašovec, Marekna Blumer, Franciška Šošter, Marija Kunst, Julijana Ocvirk, Mihael Vurkele, P. Kos. Jozefa Matko in Justa Vedenik.

Šalek pri Velenju. Naš rojak Franc Oštr od 7. lovskega bataljona je bil odlikovan z bronasto hrabrostno svetinjo

„Slovenski Gospodar“ se lahko vsak dan naroči. Naročnina za celo leto 6 K, za pol leta 3 K in za četrt leta 1 K 50 v. Za vojaške za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Šmarnice „Kraljica vic“ so popolnoma pošle in se torej prodajalna Cirilove tiskarne na tozadevna naročila ne more več ozirati.

Koledar za slovenske vojaške za leto 1917 je nedavno izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo več mesecev močno popraša. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskrba invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za voštvo. Povsod se je oziralo na najnovejša odloka. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne rige na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki vsega krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove poštne določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Prevzemne cene za 100 kg sledečih avstrijskih pridevkov (drž. zak. št. 219 z dne 16. junija 1916):

Pšenica	35 — K
rž	29 — „
soržica	29 — „
pivovarski ječmen	33 — „
krmilni ječmen	29 — „
ajda	29 — „
oves	28 — „
proso	28 — „
grah in leča	55 — „
fizol vseh vrst, izvzemši odpadke	40 — „
grahica	26 — „
odpadli fizol, grah, leča, za krmo	30 — „
mak	150 — „
repica za olje	60 — „
sladne kali	22 — „
pivne tropine, suhe	20 — „
solnčnični kolači za krmo	17 — 25 — „
bučni kolači (orge) za krmo	20 — 30 — „
laneni kolači za krmo	25 — „
makovi kolači za krmo	24 — „
seme za rdečo deteljo, po čistosti	od 330 — do 550 — „
seme za belo deteljo	290 — „ 420 — „
inkarnat deteljo	200 — „ 214 — „
čebula (moravska)	80 — „ 82 — „
čebula (ogrska)	80 — „ 94 — „
krompir	15 — „ 17 — „
slama	8 — „ 9 — „
seno (neprešano)	13 — „
pšenični zdrob (od mlinove postaje)	82 — „
pšenična moka za kuho (od mlinove postaje)	60 — „
pšenična moka za kruh (od mlinove postaje)	43 50 „
ržena moka (od mlinove postaje)	43 50 „
ječmenova moka za kuho	60 — „
ječmenova krušna moka	43 50 „

Listnica uredništva.

Ptuj: O pomanjkanju tobaka in čudnem razdeljevanju se pritožujejo od vseh strani. Oblast pravi, da je pomanjkanje tobaka tako veliko, da v bližnjem času ni upati na zboljšanje teh razmer. Domače pridelovanje tobaka je še vedno strogo prepovedano. Na Češkem so se mnoge občine obrnile na ministrstvo s prošnjo, da bi smele saditi tobak. Prošnja pa je bila odbita. — Vrholc: Več sladkorja, kakor vam ga gre po sladkornih kartah, ne boste nikjer dobili. Vprašajte v lekarni za saharin, ki je v gotovih slučajih nadomestilo za sladkor. — Inf. Jož Galič: O čudnih razmerah glede poštne pošiljatev vojakov se pritožujejo od vseh strani. Pritožite se na pristojno armadno poveljstvo, katere ima nadzorstvo nad vojno pošto. — Šmarjeta ob Pesnici: Hvala za poslano! Zal vašega gradiva ne smemo objaviti. Zadevo smo izročili našim poslancem. Prisrčno pozdravljeni! — Sv. Benedikt v Slov. gor.: Zal, za to številko prepozno. Pride prihodnji. Prosimo večkrat kaj. — Hoče: Tako hujskarijo sodišča strogo kaznujejo. Naznajte celo zadevo državnemu pravništvu v Mariboru. Seveda morate navesti natančne podatke in priložiti blati in zasramovati se Slovenci ne smemo pustiti, posebno od takih ljudi ne, ki imajo maslo na glavi. Bodite nam iskreno podpora! — Vojakom na fronti: Mnogi se nas teden za tednom spominjajo in pošiljajo pozdrave iz fronte nam in svojim prijateljem v domovini. Zal, da radi pomanjkanja prostora, teh pozdravov ne moremo prebrevati. Vrlim bojevnikom vračamo iskrene pozdrave! — Šoštanj: Ne smemo objaviti. — Stara cesta: Prepozao za to številko. — St. Janž pri Velenju: Pritožite se takoj na okrajno glavarstvo. Obenem pa pišite tudi deželnemu odborniku g. dr. K. Verstovšku v Mariboru. Glede olupnega drevesa pa se obrnite na c. kr. sodnjo. — J. U. Ruše: Obrnite se na c. kr. prehranjevalni urad na Dunaju (ekselcenca minister generalmajor Höfer). — Ptujška gora: Naznajte nam ime dotičnega, ki se je tako žaljivo izrazil o našem listu. Župni pa prošnjo za oprostitev pokrivača mora sprejeti. Poslati naj boga zaprosijo, da napravi prošnjo, katero naj vsi podpišejo.

Prošnja mora biti naslovljena na c. kr. domobransko ministrstvo in vložena pri občini. Na prošnjo naj se dene kolek za 2 K. Občina naj prošnjo priporoča in jo pošlje na c. kr. krajno glavarstvo. — Oreš jevee pri Slov. Bistrici: Vprašajte ravnatelja graške živnske vnovčevalnice gosp. Fr. Schneiterja, zakaj so v Slov. Bistrici določevali tako izredno nizke cene. Pozdrav! — Desetnik Jakob Cepec, Grahovo: Žena naj napravi prošnjo na cesarskega namestnika grefa Claryja, Gradec. — Alojzija Arlič: Pritožba na c. kr. namestništvo. — St. Jakob v Slov. gor.: Begunci imajo pravico do podpore. Na mariborskem glavarstvu ima referat o tej zadevi g. dr. Lanjšec (prehranjevalni urad, Edmund Šmidova ulica).

Loterijske številke.

Gradec, dne 25. aprila 1917. 44 90 88 28 86
Linc, dne 28. aprila 1917. 46 40 26 11 72

Mala naznanila.

Iščem žagarja, ali dam žago v najem. Vstop takoj. Ponudbe na: Jurij Začrnik, posestnik izdelovalatel samokolnic v St. Petru v Sav. dolini. 768

Išče se deklet, katero zna kuhati za meščansko kuhinjo, mal vrt je za obdelati in druga hišna dela za opravljati. Nastop lahko takoj. Plača po dogovoru. Služba je na deželi v meščanski hiši. Ponudbe na upravnništvo pod „Majnik 877“

Sprejme se takoj ena deklica, katere bi imela veselje do vitarskega dela. Bti mora krščanska, pošena in pridna. Plača po dogovoru. Naslov je: Oroskar Knafele, Gärtner, Kalvarienberg št. 43 Gradec. 378

„Kosmetika“

Ilepo dišeč, osvežujoč, toaletni umivalni prah, najboljši nadomestek, tako dragega dišečega toaletnega mila. Stane, dokler je kaj zaloga, 12 zavojev K 550 franko na povzetje ali denar naprej. Poskusite in prepričati boste izvrstnosti tega praška. Krlhanko IV., Hodoše, Ptuj. 373

Dva učenca, prednost taki, ki se se že kaj učili, in dva pomočnika za čevljarški obrt za fino in mešano delo se takoj sprejmejo. — Velika zaloga vseh vrst čevljev, tudi vojnih z lesenimi podplati in sandale. Naročila od zunaj (mera po centimetrih) se takoj izvršijo. Stefan Strašek, čevljarški mojster, Kovačeva ulica, Celje. 374

Kdo ima kake staro ali bolj novo moško obleko po štajerskem kraju na prodaj, saj mi po dopisnici naznani, po kateri ceni je na prodaj, če pa ne bi bilo mogoče obleke po tekem kraju dobiti, pa kakšno bi bilo, namo, da je še dobro ohranjena. Vzemem tudi posamezno, kakor suknič, telovnik in hlače po primerni ceni. Sem siromašen. Prodajalen bom hvaležen. Osvald Duler, Vranpolje, p. Teslić, Bosna. 372

Vsled starosti na prodaj lepo posestvo s pekarijo ali trgovino. 5 orolov zemlje v bližini južne žel s krasnim poslopjem. Cena jako niska (K 50.000). Natančneje se poizve pri g. Mariji Vivod pekarija, Laško pri Celju, Staj. 380

Takoj sprejem učenca za krojaško obrt. Maks Zabukošek, krojaški mojster Celje. 369

GOBE

Ilepo posušene kupim tudi letos v vsaki množini. V prvi vrsti žitne stobanje ali kravše, potem lesičke l. s. d. Prosim sušit in ponuditi same take vrste pravih gob, ki jih poznate kot užitne. — Rudolf Starčevski, eksport gob v Konjicah Štajersko. 381

Nabirajte zelišča!

Kupujejo in se dobro plačajo raznovrstna zelišča dobro posušena v senčr in ne na soncu. Vprašanja in ponudbe sprejema: Rudolf Starčevski, eksport gob v Konjicah Štajersko. 382

Gospodje

kateri imajo znanost i ed rokodelci, podjetniki in tovarnarji se sprejmejo kot pomočnici za prodajo strojnega olja, mazila, vazelina in tehničnih potrebščin. Tovarniško podjetje tvrdka Hugo Polák, centralni kancelar Kralj. Vinogradov, Praga, Jungmanova c. 33. Telefon pisarne 5495, telefon tovarne 5455. 370

Gospe

kateri imajo znanost med rokodelci, podjetniki in tovarnarji se sprejmejo kot pomočnici za prodajo strojnega olja, mazila, vazelina in tehničnih potrebščin. Tovarniško podjetje tvrdka Hugo Polák, centralni kancelar Kralj. Vinogradov, Praga, Jungmanova c. 33. Telefon pisarne 5495, telef n tovarne 5455. 371

500 K Vam plačam, ako moj zatirolec korenin „Ria-Balsam“ Vaša kurja očena, bradarice in trdo kožo v treh dneh brez bolečin ne odstrani. Cena: lončka s tamstvom vred K 1.75, 3 lončki K 4.50, 6 lončkov K 7.50. Na stotine zahvalnih pism. Kemény, Kešice (Kassa) 1, Pestfach 12/8-9. (Ogrsk.). (Br. 1)

ZAHVALA.

Z žalostnim sreem naznanjam o vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je naš blagi oče, oziroma sin in brat

FRANC KOLMAN,

posestnik in mizar v Hotinjivasi,

dne 27. aprila v 29. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Vsem, ki so blagega pokojnika spremili k večnemu počitku se iskreno zahvaljujemo, posebno pred. g. dr. Jerovščku, č. g. kaplanu Belšak in tudi pevskemu zboru za ganljive žalostinke ob odprtem grobu.

Priporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin.

Slivnica, dne 2. maja 1917.

Žalujoči ostali.

MALA NAZNANILA.

Kna beseda stane 5 vinarjev, pettivrsta 18 vin. Mrtvaška oznaniha in zahvale vsake pettivrsta 24 v, Isjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadržati čas za sprejemanje inseratov torej opoldne.

Lepo posestvo na prodaj. Cez 7 orolov njive, vinograd, sadonosnik, gozd, preša, studenec pri hiši, poslojce vse v dobrem stanu. Ležeče v Žikareh, četrt ure od Sv. Barbare pod Mariborom. Več se izve pri Janezu Rajšp, posestniku v Žikareh, pošta Sv. Barbara niže Maribora. 365

Pridnega pomagaja sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehovi vasi p. Slivnica pri Mariboru. 363

Plemenaka kobilica in konj za večnjo se radi pomanjkanja krme prodaja. Na prodaj tudi visoke in nizke cepljene trte ter okoli 4000 litrov šampanjskega belega vina. Vpraša se pri g. Brudermannu, št. Peter niže Maribora. 362

Cepiljeno trje.

12.000 komadov dvehletnih cepiljenih tri različnih dobrih vrst ima na prodaj posestnik in trtnar Fr. Horvat, Mostje, pošta Jurinci pri Ptuj. Cena po dogovoru. 360

Dobitkonosno posestvo s 4 hišami v najbližnji mariborski okolici z lepimi sadnimi in zelenjavnimi vrtni, se prodaja. Vpraša se pri Fr. Selinšek, Maribor, Luthergasse št. 9. 361

Za gospodinjstvo se sprejme na večje posestvo starejša oseba, neosebena ali vdova brez otrok. Razumeti mora vsa gospodinjstva in poljska dela. Vstop takoj. Ponudbe na upravitelje pod „Gospodinja št. 356“

Pri g. Antnu Marčič, usnjarskem mojstru v Slov. Bistrici, se bo sprejelo več delavcev za napravljanje bukovih drv, Plača meterski seženj K 12— in se bo tudi za širano skrbelo 355

Posestvo bi kupil, 1 ali 2 orala zemlje, primerno za kolarja, lahki pogoji. Kde kaj ve, naj mi naznani. Jozef Lakič, Rače št. 101 pri Mariboru. 363

Oglejte za trgovsko hišo in malo posestvo blizu Maribora se takej sprejme. Predstavi se naj pri g. Iv. Zaff, Fehrežje pri Mariboru. 345

Kupim hišo z vrtom, zraven njive in tudi če je gosdič na južnem štajerskem ob juž. železnici. Ponudbe in naslov ti na upravitelje „Slov. Gospodarja“ pod št. 337“

3000 litrov dobrega belega in starega vina se prodaja. Kje, pove in prijaznosti: Jurij Povec, posestnik v Zibiki, p. Pristova. Vzorec se ne polije. Kupec naj pride na lice mesta. Pripelje se lahko na postajo Stranje v vojaške železnice. Kupec naj brzojavi prejšnji dan ali pa priporočeno z ekspresno pišto vsaj 4 dni prej. 366

Vojaške ure napetnice

niklante ali iz jekla K 10—, 14— in 18 K, s radium svetlobo plošče K 14— 18— 22—, s la kolenjem K 24— 30—, s radium svetlobo plošče K 28— 32—, 36—, s presliškano kolenjem K 60—, srebrna ura s napetivno zapetnico K 20—, 30—, zlata ura s napetivno zapetnico K 90—, 100—, 120—, no jantrov. Zamenjava gornjaka, ali pa denar nazaj. Ročaja se proti povzetju; na bojišče proti povzetju nakupnih denarja poleg 30 v za poštnino.

Prva tovarna ur
Ivan Konrad,
c. l. k. dvorni dobavitelj v Beču
306 na Ceiljah. 2 D

Pomočnik se takej sprejme pri g. Fr. Kokel, strugar, Wobergasse št. 1 Maribor. 352

Organist in cerkovnik dobi začasno službo pri remarski cerkvi M. B. na Orngori pri Ptuj. Prav dobri dohodki, lepo stanovanje. Oglasila na župni uradi! 329

V lepem trgu v Slovenskih goricah je za prodaj

enonadstropna hiša
z vrtom; primerna za obrtnika, trgovca ali zasebnika. Vprašanja na upravitelje tega lista pod „Hiša št. 335“

Mala Lencica

od Svetega Boga. Primerna knjižica za pridobivanje. Stane 50 v in se dobi v tiskarni sv. Cirila.

Hiša na Tenu pri Mariboru, nevezdana s štirimi stanovanji, velika klet, studenec in lep vrt. Cena 9000 K. Jozef Nekrep, Maribor, Mezartova ulica 59. 243

Predam svojo pristavo v Rožpahu pri Mariboru. Sadonosnik in travnik na pobočju hriba. Zraste 3 do 4 vagone živinske krme. Na posestvu so tudi primerna gospodarska poslopja. Posestvo je kakor nalašč za dobitkonosno mlekarstvo in je v neposredni bližini Maribora. Več se poziva pri posestniku Francu Smodej, Auberg, občina Rožpah pri Mariboru, župnija Kamnica. 289

Redka prilika!

Radi preselitve! 250 komadov lepih razglednic, namesto K 20— sedaj samo K 10— franko pošlila, dokler kaj zalogo: M. Sapira, eksportna hiša Galanta št. 110, Ogrsko. 191

Kupim

KISLO ZELJE

vsake množine po najvišji ceni. Ako ima kdo kaj za oddati, prosim poročila, pridem tudi sam na dom prevzet. Se priporočam speštvovanjem Jos. Šeroc, trgovec Maribor, Togethof-ova ulica. 288

STANOVANJE

v Mariboru soba in kuhinja, se takej vzame v najem za 3 osebe in sicer v kaki mirni hiši. Ponudbe pod „Stalna stranka na upravitelje Slov. Gosp.“ 270

„Solzna Avstrija“

Dve novi pesmi v trajni spomin: 1. „Z Bogom zvonovi!“ in 2. „Romarska Marijina“ stane vsaka s pošto vred 26 vin., torej obe 50 vin. Knjiga pod naslovom „Solzna Avstrija“ s 25 bojnimi pesmimi je še tudi za eno kremo in 40 vin. na razpolago. Kdor je še nima, naj si jo takej naroči. Znesek se lahko pošlje v neporabljenih poštah namak ali pa v denarju. Na brezplačno naročila se ne morem ozirati. Naročuje se pri Matiju Belac pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah via Ptaj Štajersko.

Automatična mišnica

na podgane 3 K 30 v., za miši 4 K. V eni noči se na-
lovi po 40 miši.

Nobenega vpliva in se same uređijo. Lovilnica za kuhinjske žuželke „Rapid“ polovi na tisoče žuželk v eni noči, K 5 70. Povsed najboljši uspehi. Mnoge pohvalnih pism. Se pošlila proti povzetju. Poština 80 vin. Raspešiljalnica Tintner, Dunaj III./72, Neuburggasse št. 26. (1 Laszlo).

V mestu Maribor se prodaja

nova vila

s 3. samostojnimi stanovanji, (tudi za samostojna, stanovalca) s primernim vrtom. Cena (cenilna) 26.000 K. Več pove Simon Vok, Maribor, Duhačeva ulica 5. vrata 6. 350

Nobenega zobobola več.

Nobenih noči brez spanja. Sredstvo „Fides“ zmanjšuje bol pri vseh zobobolih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer se še vsa druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje denar nazaj. Cena K 1 50, 3 škatljice K 4—. Nobenega kama na zobovih več! Srečnobe zobovje se doseže s sredstvom „Xirisova voda za zobe.“ Takojšnji uspeh. Cena 2 K; 3 škatljice K 5. Klemen, Kočice (Kasschau), I. Postfach 12/Z 90, Ogrsko. 2 H. Sek.

Rafija

in vseh vrst **SEMENA** se dobijo pri trgovcu Ivanu Sirk, Maribor, Glavni trg. 260

JURIJ JUTERSCHNIGG

sebeni slikar in pleskar v MARIBORU

se priporoča slavnemu občinstvu, da mi poveri vsa dela moje stroke. Izvršujem jih v vseh slogih, slikam sebo, trgovine, dvorane, fasade itd. po nizki ceni. 263

Spretna trgovska prodajalica, z mešano slovenskega in nemškega jezika, ima lep rekopis, večja špecerijake, manufakturne in železniarske stroke, želi svojo službo spremeniti, gre tudi z veseljem na doželo. Dapisi se prosijo pod „Prodajalica št. 317“ na upravitelje Slov. Gospodarja.

V okolici Slov. Gradca

iščem malo posestvo v izmeri 2 do 10 orolov ali malo večje. Ne predačem od ceste in ne preveč oddaljeno od mesta. Teodor Zdravsky, Togethof-ova ul. 57. Maribor. 277

Konjak.

Pri slabostih valed starosti in težavah v želodcu je konjak odličan (destiliran) in starega vina že več stoletij unan kot najboljšo sredstvo za dolgo življenje in ojačenje. Pošiljajo se steklenice, ki vsebujejo 4 pollitre 12 let starega konjaka franko za 40 kron. Sletnega konjaka, čudnodobro uspevajoče sredstvo za vdrgenje pri tiganju v členkih 4 pollitrske steklenice 82 K. Prodaje se tudi vino od 66 litrov naprej. Beli ridling in rdeči burgundec liter po 3 K 60 v. Benedikt Herdt, veleposelnik, grad Golč pri Kozjancih, Štajersko. 1 Klenr.

Za 50.000 K

se prodaja nadstropna hiša s poslopjem na dvorišču vred v najbolj prometni ulici v Mariboru, za vsako obrt priprava, samo nekaj minut od Glavnega trga oddaljena. Vpraša se v upravitelju „Slovenskega Gospodarja“ pod „Hiša v Mariboru št. 306“.

Ušesce za slikarke in pleskarke obrt se takej sprejme pri Jakobu Wengust, slikar in pleskar Špitalska ulica št. 10 v Celju. 303

VABILO

na

deseti redni občni zbor

hraulnice in posojilnice v Selnici ob Dravi

reg. zad. z nem. zavezo.

ki se vrši na praznik Kristusovega vnebohoda t. j. 17. maja 1917 popoldan ob 3. uri s sledečim vsperedom:

1. Čitanje in edobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1916.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako občni zbor ob določeni uri ne bo sklepčen, se isti vrši ene uro pozneje ob vsakem številu članov.

383

Načelstvo.

Več vagonov

CEMENTA

ima na razpolago Kmetijska zadruga v Račah

Zahvala.

Podpisano vodstvo si usoja Nj. ekselenci prezvišenemu knezoškofu lavantinskemu dr. Mihaelu Napotnik za dvakrat poslana živila za uboge delavce naše tovarne izreči svojo najudanejšo zahvalo. Hvaležna srca naših delavcev in njih družin bodo gospoda knezoškofa, ki je nam ta darila naklonil, kakor tudi vse tiste blage dobrotnike v lavantinski škofiji, ki so živila darovali, ohranili vedno v hvalnem spominu kot svoje velike dobrotnike v teh težkih časih.

Vodstvo Fürthove tovarne v Cersaku ob Muri, dne 29. aprila 1917.

Winkler, ravnatelj.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z nem. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4%.

Za nalaganje denarja po pošti se na razpola gospolnice c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila dale

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljeknjižno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

15

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

na: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmaki dan od 3. do 12. ure in vsake nedelje od 3. do pol 10. ure dopoldne. Vplačanje in izplačanje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila so dajajo vsak dan od 3. do 12. ure dop.

Uradni prostori

nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obstajajo po 4 %, od 1. in 16. v mescu po vložiti in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdržljeno obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripije glavni tar kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjige drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali stneob.

Na razpolago so strankam brezplačno pošto-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Preyzamejo se dolгови pri drugih zavodih in zasebnih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe. Posojilnica brezplačno, stranka plača samo koleke.

Dr. Alojzij Rakun

di, uano naznanja, da je otvoril svojo

Odvetniško pisarno

v Sevnici.

Zahvala.

Velečenjenemu c. kr. avstr.-v. dvorskemu in sirotinskemu skladu, oddelek: vojno zavarovanje, deželni urad Gradec.

Moj na bojišču padli mož, g. Simon Palir je bil pri Vašem okrajnem uradu v Mariboru sprejet v vojno zavarovanje za zavarovalno svoto **K 500**—. In kljub temu, da sem še komaj po njegovi smrti vplačala zavarovalno pristojbino, vendar se mi je danes popolna zavarovalna svota izplačala.

Najprisrčnejše in najtoplejše se zahvaljujem temu dobrosrčnemu in dobrodušnemu podjetju za to izdatno pomoč.

Težno pri Mariboru, dne 20. aprila 1917.

377

Marja Palir.

Spretni

zastopniki

tudi ženske in vojni invalidi se iščejo za več okrajev, kakor Cmurek, Ljutomer, Radgona itd. pod ugodnimi pogoji. Okrajno vodstvo c. kr. avstr. vojn. dvorskega in sirotinskega sklada, oddelek za vojno zavarovanje, Ptuj, pisarna: Minoritski trg št. 2. 342

Stare cape in cunje

kupuje po visokih cenah vsako množino

JANKO ARTMAN, Št. Jur ob juž. žel. 379

Westermann & Comp

Böhlerneubauten, Kapfenberg

namerava glasom odredbe c. k. prehranjevalnega ministrstva od 13. marca 1917 št. I. - 2148 takoj skleniti naravnost z pridelovalci krompirja

pogodbe za

dobavo krompirja 1917

do 25 vagonov.

Ponudbe takoj csebno, pismeno ali brzojavno na goraji naslov.

Mi iščemo tudi vsako množino druge zelenjave in sočivja za takojšen in najugodnejši nakup. 376

Semena

zanesljivo kaljiva kupujte samo pri trdki

Ivan Ravnikar - Celje.

Na primer: deteljno seme, peso Mamut, rdečo in rumeno, različno travno seme, vrtno in cvetlično po najnižjih dnevnih cenah.

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi s kožuvinom.

Št. 26—28 K 14.—

„ 29—34 K 17.—

„ 35—38 K 20.—

„ 39—41 K 23.—

„ 42—46 K 26.—

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena. Poštnina in stroški posiljanja do 5 kg 1 K 40 v

M. Schram, Maribor ob D.

GOSPOSKA ULICA.

Pozor!

Pozor!

Gospodinje!

Oljkin,

to je nadomestek olja, najfinejšega namiznega, garantiran, očiščen, zdravniško priporočen za vsakovrstne solate se dobi v praških

zavitek za 1 l K 1.60 20 zavitkov po 1 l K 28.—
„ „ 2 l K 3.— 100 „ „ 1 l K 130.—

Trgovci debe primerai rabat.

Razpošilja **Rudolf Ahlan** v Zagorju ob Savi. 376

Razpošilja se po povzetju. Poštnina stane 75 vin

Kislo zelje, belo repo,

kupuje trgovina Poš.,
Maribor, Koroška cesta 20. 10

Kaj se bo zgodilo spomladi?

S to mislijo se sedaj neprenehoma bavijo tisoči ljudi. Po mrzli zimi pričakujemo vroče čase in vse njihove nevarnosti epidemskih in nalezljivih bolezni. Če bode oblasti prebivalstvo tudi nadalje tako podpirale z varnostnimi odredbami, tedaj se strahote notranjih nevarnosti, nalezljivih kužnih bolezni kakor kolera, pegasti legar, griža ne bodo mogle razpasti. Epidemije prenašajo bolhe in drug mrčes, zato je treba največje snažnosti. Desificirajte roke in obraz, pri umivanju pa uporabljajte lahko raztopino Lysoforma. Grgrajte marljivo z lysoformom pešrove mete. Oprava in tla naj se umije z 3% raztopino Lysoforma. Posebno priporočljivo je, da se umazane perilo zbere v vrečah in potem mehča v surovi 3% raztopini Lysoforma po 24 ur dolgo.

v vsaki lekarni in drogeriji.

Dr. Keleti & Co. nyi, kem... varna.
Uipest. (4. Mesce.)

Kostanjev les in smrekove skorje

kupi vsako množino po najvišjih cenah

Jakob Vrečko,

Maribor, Cvetlična ulica št. 8. 334

Tesarski mojster in podjetnik

Jožef Nekrep,

Maribor, Mozartova ulica št. 59,

se priporoča cenj. občinstvu na deželi in v mestu za vsakovrstna dela.

Telefon št. 15/VIII., Maribor.

Odjemalcem

morskega Caraghee-mahu

naznanjam, da ustrezam sedaj tudi večjim naročilom. Iz zavilka si pripravimo 1 liter nadomestka olja, ki je prav dobro uporaben za vsakovrstne solate, če tudi nima oljne masčobe.

Cena: zavitek I. vrste K 1.80, II. vrste K 2.30; po pošti poslan 20 vin. več. Kdor želi rekomandirano pošiljati v, naj doda še 25 vin.

Poštna naročila in denarne pošiljatve sprejma **Mat. Dežman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. št. 6.**

Nadrobna prodaja za Ljubljano je pri **Mariji Špenko, Kopitarjeva ulica,** katere oddaja tudi že pripravljen nadomestek za takojšnjo uporabo. Slednji se po pošti ne pošilja. 337

Kostanjev les

od 1 m dolgoti, 10 cm debelosti naprej, klan ali v deblih, vsake debelosti, kupi po najvišji ceni trvdka:

J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije c. 13. 282

Kose!

Kose!

Kdor hoče imeti KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se lahko z enkratnim klepanjem z lahkoto kosi vsake vrste trave celi dan, naj se obrne na trvdko:

J. Krašovic v Žalcu,

katera ima edino zastopstvo svetovnoznanih kos znamka »Poljedelsko orodje« in jih je tudi več tisoč že razpečala.

Za dobro kakovost kos se jamči.

Cenik na zahtevo brezplačno. Najnižje cene.

Kose!

Kose!

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem učinku govori teh kapljic imamo mnogo priznanih in poštovanih pisem. **F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.**

Zahvala.

Misim verjeti, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj se sem se opredelil, da res pomagajo. Vam hvala lepo hvala ter priporočam te zdravilo vsem svinjerejem. Prosimo, pošljite mi spet svinjarske kapljice na rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. 8 poudarjen Ivan Škarjanc.

Štečeta vsa, dne 8. avg. 1917.

V Krapinskih

se zdravijo osebe, ki trpijo na **protinu, triganju** in na bolezni **ischias.**

v toplinah (Hrvatsko)

Pojasnica in načrti zastoj.

(19 Kienr.)

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti svoj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem Naprej plačana letna naročnina 3 krone.